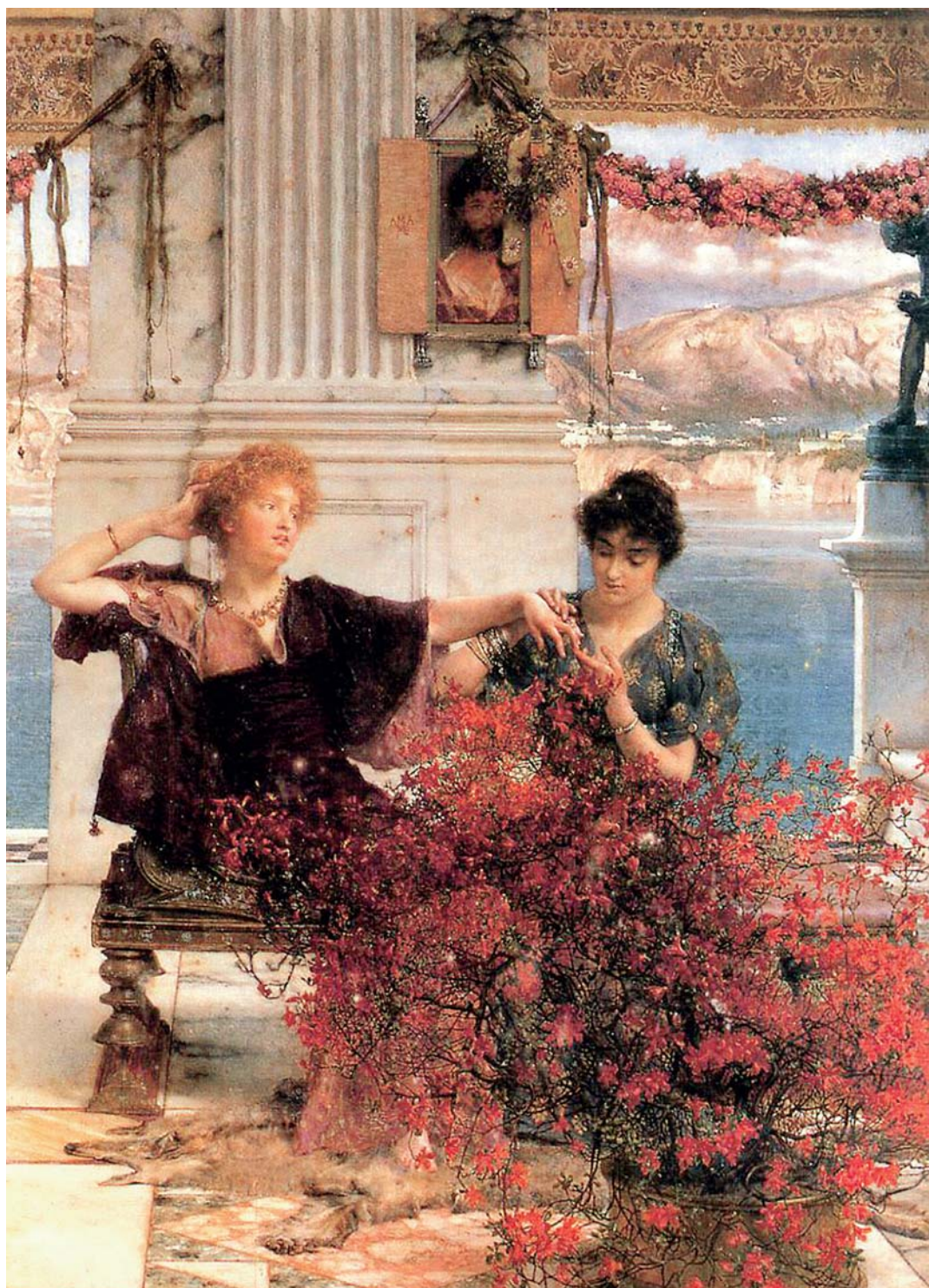

ОСИГУРАЊИКА

ГЛАС

ГОДИНА XL • БРОЈ 10 • БЕОГРАД, 31. МАЈ 2009. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Златни љубавни оков (Лоренс Алма Тадема, 1895)

ГОВОРНИ АУТОМАТ

0700/017-017

ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА

011/30-60-680

0 – 24h

АКТУЕЛНО

Трећа рата за
пензионере у Београду

**ОД ПЕТКА ЈОШ
4.000 ДИНАРА**

• Страна 3

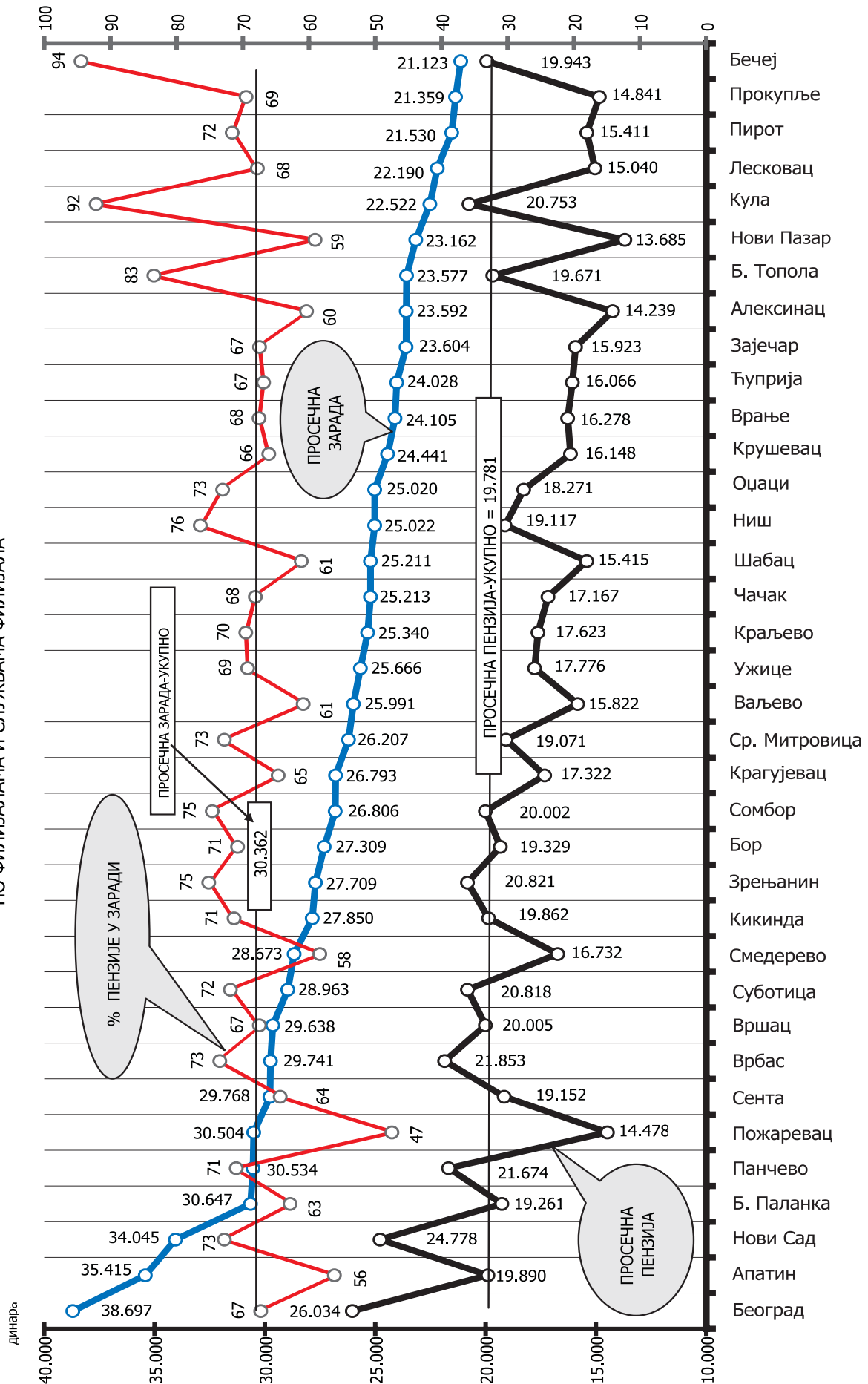
ПОВОДИ

Добар старт преговора
са Словенијом

**ДРУГА РУНДА
КРАЈЕМ ЈУНА**

• Стране 8 и 9

ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ И ПРОСЕЧНЕ ПЕНЗИЈЕ СВИХ КОРИСНИКА ПЕНЗИЈА У МАРТУ 2009. ГОДИНЕ
ПО ФИЛИЈАЛАМА И СЛУЖБАМА ФИЛИЈАЛА

НАПОМЕНА: Од јануара 2009. године Републички завод за статистику је проширио обухват јединица посматрања. Поред заруда исплаћених запосленим код правних лица, при израчунавању просечних заруда, узимају се у обзир и заруда исплаћене запосленима код предузетника (физичких лица).

РФ ПИО РЕШИО НЕВОЉЕ ДВОЈЕ МЛАДИХ НИШЛИЈА

Стижу пензије

Самохрани ђак Никола Крстић (17) и студенткиња Милена Гроздано-вић (21) из Ниша, који су донедавно били сами у својим тешким животним невољама, имају разлога за радост: Никола је управо добио решење Нишке филијале РФ ПИО о праву на породичну пензију, а за који дан томе ће се обрадовати и Милена.

Никола је као дечак остао без родитеља у трошној кућици на периферији. Милену је мајка напустила као једногодишњу бебу, а отац преминуо пре три године. Никола учи за пекара у Прехрамбеној школи, а Милена студира на Високој школи у Блацу. Обоје са само једном жељом: да наставе школовање.

Туга за коју знају од детињства прекинута је када су до Фонда ПИО дошле репортаже о њиховој животној борби.

– Нисам знао да имам право на породичну пензију, а када су ми обећали да ће бити све учињено да

добијем редовна месечна примања, почео сам да верујем да за мене има наде. Кад сам добио решење, заплакао сам! – прича Никола.

И Милена иде даље! Тек што је, после писања медија, управа школе одлучила да јој омогући бесплатно школовање, ова вредна студенткиња, која живи у 5,47 квадрата, примила је сјајну вест из ПИО: има права на породичну пензију.

– Добила сам вољу да живим и учим. Нећу изневерити труд људи који су ми помогли! – каже Милена.

– Сектор за медије РФ ПИО, у сарадњи са Нишком филијалом, препознао је младе људе који заслужују помоћ – истиче Данијела Стојановић, директор Филијале. – Отуда је и посао у вези са остваривањем њихових права текао лако и ефикасно.

Иван Радојковић

Данијела Стојановић

ЗА БЕОГРАДСКЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

Од петка по 4.000 динара

Близу 70.000 београдских пензионера с пензијама до 14.836,90 динара, од петка, 5. јуна, могу да се надају поштару: стиже им друга овогодишња, а укупно трећа рата помоћи од по 4.000 динара из градског буџета.

Према речима Момчила Јовановића, помоћника директора за исплату пензија у Дирекцији РФ ПИО, на списку прималаца ове помоћи сада се налази 65.116 пензионера из категорије запослених, самосталних делатности и пољопривредника.

Спискови су, у односу на фебруарске, допуњени пензионерима који примају и сразмерну пензију из иностранства, али су им сабране пензије, и наша и страна, испод овдашњег минималца па су, на име стажа у Србији, остварили право на гарантовану пензију од 11.088 динара. Такође су исправљене адресе свих пензионера који су се, у међувремену, јавили да су променили пребивалиште у Београду, тако да би сада требало да буде мање оних који се, због нетачне или неблаговремено пријављене нове адресе, залуд надају поштару.

Уколико се ипак догоди да неко од београдских пензионера сматра да има право на ову помоћ а не буде на списку прималаца, додатне информације моћи ће да добије у РФ ПИО на телефон 011/3630-921.

С. Ч.

ДИРЕКТОР: Слободан Здравковић. **ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Славица Чедић.

РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ: 011/2017-437 факс: 2017-418

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Ика Митровић, 021/487-7789, факс: 021/6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА: ЈП Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ: 011/2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају **Електронско издање:** www.pio.rs/glas osiguranika

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

ИЗДАВАЧ: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Први кредити за почетнике

Потпредседник владе и министар економије и регионалног развоја Млађан Динкић уручио је почетком недеље првих 50 уговора о кредитима за почетнике (старт-ап), који су одобрени у овој години.

У овогодишњој првој транши зајмова за почетнике, како се наводи на сајту Владе Србије, одобрено је 1.059 креди-

та у износу од 1,6 милијарди динара, чијом реализацијом ће бити запослено приближно 3.300 нових радника. По најави министра Динкића, наредних дана у просторијама Фонда за развој биће потписани и остали уговори у оквиру прве транше старт-ап кредита захваљујући којима ће ове године у Србији бити запослено око 10.000 људи.

Иначе, у мају ове године за добијање старт-ап кредита пријавило се још око 2.000 људи, а њихови захтеви биће решавани у првој половини јуна. Ове године кредити за почетнике биће, по Динкићевим речима, одобравани свим старосним групама, почев од најмлађих до људи старијих од 50 година, „јер ти кредити нису намењени само младима, већ и старијима који имају храбрости да се окушају у новом бизнису“.

Програм одобравања старт-ап кредита почео је пре две године, на тај начин запослено је 13.000 људи, а, како је навео министар Динкић, око 70 одсто њих успешно отплаћује кредите.

Министарство економије и регионалног развоја Владе Србије, Републичка агенција за мала и средња предузећа и развој приватног предузетништва и Фонд за развој одобрили су у последње две године 6.833 кредита за почетнике у вредности од 4,7 милијарди динара.

Пензије „на леду“ и следеће године

Пензије у Србији, замрзнуте до краја ове године на нивоу прошло-годишњег октобра, могле би да остану на леду и – 2010!

Наиме, у Меморандуму о економској и финансијској политици, усвојеном крајем априла у оквиру аранжмана са ММФ-ом и објављеном на званичном сајту Народне банке Србије, Влада Србије је обећала да ће „замрзнути све плате у државној управи и јавним предузећима у номиналном износу у 2009. и 2010. години и продужити номинал-

но замрзавања пензија на 2010. годину“. У склопу стэнд-бај аранжмана вредног три милијарде евра, влада се обавезује да ће смањити трошкове за пензије и дискрециону потрошњу на свим нивоима.

„Одступања од строгог замрзавања зарада и пензија предвиђеног, према програму, за 2010. биће разматрана само ако економски раст и буџетски приходи буду знатно виши од пројектованог нивоа, и након консултација са ММФ-ом“, наводи се у Меморандуму.

Повезивање стажа

Повезивање радног стажа за свих 900 преосталих радника лозничке ХК „Вискоза“ требало би да буде завршено до краја овог месеца. Према најави в.д. директора Славољуба Којића, последњој групи запослених биће попуњене „рупе“ у стажу од 1. септембра 2007. до 31. марта ове године. Тиме ће бити испуњен и последњи услов за покретање стечајног поступка

у некадашњем лозничком гиганту – уколико се прибави сада недостајућих 1,6 милиона динара које треба уплатити на име таксе Трговинском суду.

„Вискоза“ је, уз помоћ државних 160 милиона динара, завршила последњи круг социјалног програма – 379 радника је добило отпремнице, а у фирми је остало свега 15 запослених.

Почели јавни радови

У Руми и неколико околних села почели су јавни радови на четири локације: тридесетак незапослених, уз накнаду од 100 динара на сат, ангажовано је на сређивању Железничке улице, Великог парка и простора око Средње стручне школе „Бранко Радичевић“ и Гимназије „Стеван Пузић“. Уз сарадњу са ЈП „Комуналац“, локална самоуправа је обезбедила потребну опрему за обављање радова.

Поред чишћења канала, земљишта крај путева и других површина у Руми и селима општине, биће уклоњене и дивље депоније у Путинцима и Кленку.

Општинска управа јавне радове финансира из буџетских средстава намењених за помоћ социјално угроженом становништву и од новца који је у општинској каси остао захваљујући одлуци да се ове године не исплаћују јубиларне награде и осмомартовски поклони онима

Сређени дрворед у Железничкој улици

који их добијају из буџета. Иначе, локална самоуправа, јавна предузећа и установе поднели су захтеве за финансирање 17 пројеката као јавних радова од интереса за Републику Србију.

Кренуле премије сељацима

У другој половини маја почела је исплата субвенција од 12.000 динара по хектару власницима регистрованих пољопривредних газдинстава. Ове године регистровано је 333.000 газдинстава (за око 100.000 мање него прошле године), а за регресирање набавке репроматеријала за ратарску и сточарску производњу пријављено је 12.000 пољопривредних домаћинстава.

За добијање субвенција ове године ће бити одобрен још један, накнадни рок, а у ресорном министарству планирано је (у договору са Министарством финансија) да месечно за исплату подстицајних средстава пољопривредницима буду обезбеђене око две милијарде динара, што ће омогућити исплату највећег дела планираних премија.

Интересовање за тракторе

Одлука српске владе да субвенционисане кредите за куповину трактора домаће производње изазвала је велико интересовање паора. Само на недавном Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду ИМТ је издао више стотина предрачуна купцима трактора по субвенционисаним ценама.

Трактори су, иначе, јефтинији за по 2.000 евра, а могу да их купе регистровани пољопривредни произвођачи и правна лица. Влада је обезбедила 400 милиона динара што би требало да буде довољно за покриће разлике у цени више од 2.000 трактора домаћих произвођача ИМТ-а и ИМП-а.

Преостаје још да банке кредитним линијама „подрже“ ове јефтине тракторе, који би се отплаћивали на период од пет до седам година, с годишњом каматом од 4,5 одсто.

Такође, и Гаранцијски фонд АП Војводине расписао је, у фебруару, конкурс за набавку пољопривредне механизације, који ће бити отворен до искоришћења гарантног износа од 300 милиона динара.

Тренутно је просечна старост 320.000-330.000 трактора, колико се процењује да их има у паорским газдинствима, око 18, а у пољопривредним фирмама око 14 година.

Зараде више 7,3 одсто

Просечна бруто зарада, исплаћена у априлу, износи 45.304 динара, саопштио је Републички завод за статистику, што је номинално 7,3, а реално 6,2 одсто више од просека исплаћеног у марту.

Нето зарада, без пореза и доприноса, у априлу износи 32.571 динар и номинално је виша за 7,3, а реално за 6,2 одсто од мартовске нето плате.

Исплата пензија

Исплата другог дела априлског чека пензионерима из категорије запослених почела је 23. маја, док су поштари на кућне адресе пензије разносили од 25. до 29. маја.

Други део припадности за прошли месец војним и пољопривредним пензионерима исплаћен је 21. маја.

Чек из Загреба

Из Миловинског завода Хрватске пензионерима који живе у Србији исплата припадности за април почела је 14. маја. За 30.358 пензија зарађених у овој држави Комерцијалној банци је уплаћено 5,963 милиона евра, па је чек из Загреба, у просеку, нешто нижи од 200 евра.

Спискови иду у бање

Посао одбира пензионера који ће ове године на бесплатан десетодневни бањски опоравак завршен је и за који дан, почетком јуна, спискови будућих гостију кренуће пут бања и лечилишта, сазнајемо од Радомира Пејовића, саветника директора РФ ПИО.

Све филијале у централној Србији и Војводини завршиле су још пре десетак дана разврставање, бодовање и рангирање пензионера који су поднели захтев за опоравак

о трошку Фонда ПИО у некој од 25 српских бања и лечилишта. Најдуже је, због великог броја захтева, овај посао трајао у Београдској филијали, али су и ту, колико јуче, сачинили и истакли ранг-листе бањских путника. И лекари су одредили који пензионер ће, према приложеној медицинској документацији, у које лечилиште, па им сада остаје само да чекају да их из РХ центара сукцесивно позивају на опоравак.

У врдничком „Термалу“ почео да ради реновиран базен

ПОСЛЕДЊА РАДНИЧКА НАДА НА УДАРУ ШТЕДЊЕ

Трећину мање за исплату зарађеног

Иако су им смањена буџетска средства, у Фонду солидарности процењују да би из стечајних маса могли да наплате још скоро 100 милиона динара

До краја године још 1.027 фирми треба да буде приватизовано, али, према проценама, новог власника ће добити једва трећина, док ће остали морати у стечај. Њиховим радницима, вероватним (по досадашњој пракси) првим жртвама тешкоћа које ће докрајчити фирму – по томе што месецима,

Радници обавештенији

Према речима директора Обрадовића, стечајни управници све боље сарађују са Фондом, па су и радници у фирмама које одлазе у стечај боље информисани о Фонду, његовој функцији и остваривању својих права. Кратак рок од 15 дана за подношење захтева Фонду, који је за запослене био главни камен спотицања, сада је све мањи проблем, јер стечајни управници обавештавају раднике и помажу им да прикупе неопходну документацију да би на време своја потраживања пријавили Фонду и наплатили бар део зарађених плата које им је послодавац остао дужан.

а можда и годинама, нису примали зараде нити су им уплаћивани доприноси, последња нада ће бити да закуцају на врата Фонда солидарности и покушају да добију бар део онога што им је послодавац ускратио. Јер, да подсетимо, Фонд солидарности постоји управо да би запосленима над чијим фирмама је покренут стечајни поступак надокнадио неисплаћене зараде и доприносе за обавезно социјално осигурање за девет месеци пре проглашења стечаја.

Колико ће још сличних невољника бити из око 60.000 фирми чији су рачуни сада блокирани због финансијских тешкоћа, није лако предвидети, али је очигледно да ће до краја године бити много запослених којима ће Фонд солидарности бити последња нада да бар део зарађеног и наплате.

Упркос томе, после ребаланса буџета, овогодишње „следовање“ Фонду солидарности смањено је за скоро трећину – са првобитних 520

на 367 милиона динара. Додуше, у овој, најмлађој, државној установи надају се да ће и ове године, ипак, успети да свима који им се с правом обрате, исплате оно што им је закон обећао.

– Ове године је сума предвиђена за исплату радницима од самог почетка била мала, када се има на уму очекивани број радника који ће се јавити Фонду – каже за наш лист Јаблан Обрадовић, директор Фонда солидарности. – После ребаланса, међутим, средства су нам још смањена и то, према нашој рачуници, за десет милиона више него што би требало. То је за нас велика сума јер тим новцем можемо да решимо исплату за око сто радника, тако да сада са Министарством финансија проверавамо да ли је дошло до неке грешке и ако јесте да видимо како да је отклонимо.

У прва четири месеца ове године, Фонду је требало да буде уплаћено

Прошлогодишње исплате

У 2008. години позитивно је решено 4.314 радничких захтева и по њима је укупно исплаћено 623.169.320 динара. Највише новца исплаћено је за нето зараде – 425.370.807 динара. На име доприноса за њихово обавезно социјално осигурање уплаћено је близу 200 милиона динара. За отпремнине због одласка у пензију исплаћено је безмало милион и по динара, а за накнаду штете због неискоришћеног годишњег одмора више од пола милиона динара.

Иначе, највише захтева упућених Фонду, чак 98 одсто, односи се на наплату зараде, затим на отпремнине због одласка у пензију. Право на накнаду за неискоришћене годишње одморе остварили су радници из само две фирме.

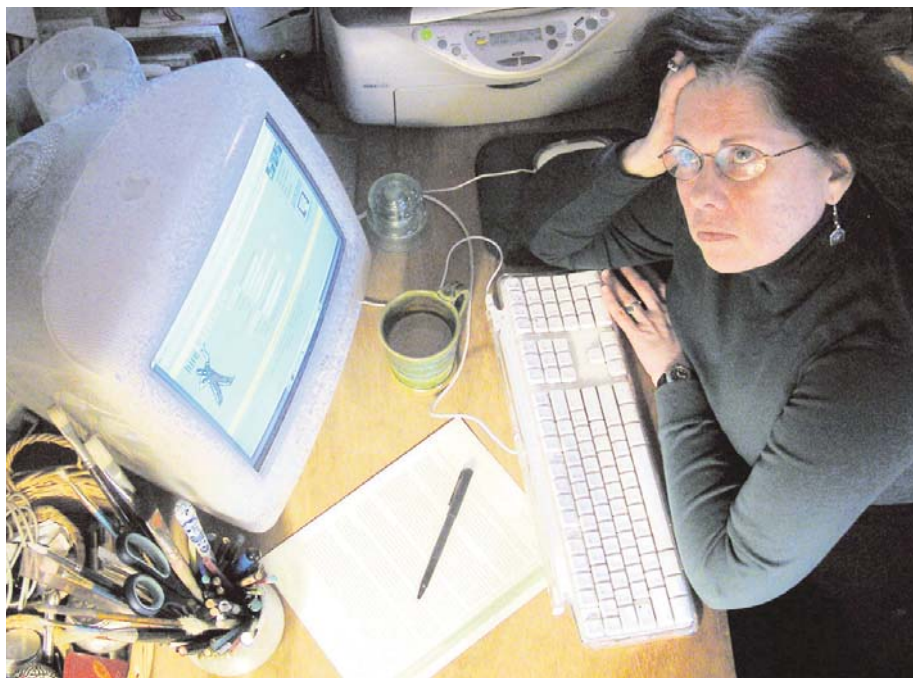
173 милиона динара, а „легло“ је свега 54 милиона. На 300 позитивних решења већ је утрошено 45 милиона, а још око 150 радника треба ових дана да добије новац (просечно по око 134.000 динара на име заосталих девет зарада) и за њих новца има. Шта ће бити наредних месеци када се очекује и већи број радника који ће се обраћати Фонду, тешко је рећи, али се овде прибојавају да први пут од када ради (скоро четири године) Фонд неће бити у стању да редовно испуњава оно због чега постоји:

– Свесни смо да је штедња примарна у ово време и држава је управо зато прописала тако рестриктивне услове за исплату, али ми не делимо милостињу већ испуњавамо законску обавезу. Права радника су прописана Законом о раду и мора да се зна шта је чија обавеза – сматра наш саговорник.

Према Закону о облигационим обавезама, Фонд, пошто исплати радницима зараде уместо пропалог послодавца, стиче право да из стечајне масе на-

дине смо почели да приходујемо на тај начин. По окончању стечајних поступака наплатили смо око четири милиона динара од тих фирми. Дакле, новац који смо запосленима већ исплатили. Ове године смо планирали да овако приходујемо скоро 100 милиона динара и тако бисмо углавном превазишли проблем недостатка новца из буџета. Међутим, постоје и нека тумачења према којима ми сав тај новац одмах треба да уплатимо у буџет и сада управо то разјашњавамо са Министарством финансија. Надам се да ће све бити у реду и да ће ова средства остати Фонду да би исплатио радничка потраживања. Јер, нико други и нема права да повуче тај новац из стечајне масе сем Фонда – уместо радника које је већ исплатио. Тако бисмо и смањили буџетску потрошњу и збринули већи број радника – објашњава директор Обрадовић.

Чији ће аргументи бити убедљивији, оних који сматрају да се закон мора поштовати и радницима исплатити

плати потраживања на која су радници имали право.

– Пошто је Виши трговински суд донео овакву одлуку, већ прошле го-

бар део зарађеног, или оних којима је прва брига пуњење буџетске касе – видеће се већ наредних дана.

Весна Анастасијевић

Усвојен закон о запошљавању

Ниже новчане накнаде и краћи рок њиховог исплаћивања у случају незапослености најважније су новине које доноси Закон о запошљавању усвојен 13. маја у Скупштини Србије.

Накнаде које убудуће буду добијали незапослени биће у висини половине просека зараде коју су примали шест месеци до месеца у коме су остали без посла – с тим што је словом Закона прецизирано да она не може да буде нижа од 80, ни виша од 160 одсто минималне зараде; према тренутном минималцу, ове накнаде би надаље дакле биле највише до 25.000 динара.

Право на новчану накнаду директно је повезано са дужином радног стажа, па га стиче лице које је бар годину дана непрекидно било у радном односу пре него што је остало без посла или годину и по са прекидима краћим од 30 дана, и то током три месеца. Они који су радили од пет до 16 година накнаду могу да примају шест месеци, док они који без посла остану после 15 до 25 година рада право на накнаду имају девет месеци. Ко после 25 и више година рада остане без посла право може да користи наредних годину дана. Изузетно, људи којима до првог услова за пензију недостају две године стажа моћи ће да за цео тај период примају надокнаду са тржишта рада.

Накнада може да се исплати и у једнократном износу на захтев незапосленог, али само ако је у циљу самозапошљавања, то јест уколико ће њоме незапослени решити питање упослености и више неће бити на евиденцији Националне службе.

Право на новчану накнаду неће, према новим прописима, бити „богомдано“ раднику који остане без посла. Пре утврђивања права на новчану накнаду биће исцрпљене све мере активне политике запошљавања (каријерно вођење, саветовања, обука) па тек ако то не да резултате и незапослени не нађе нови посао, моћи ће да добије новчану накнаду.

Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености предвиђено је доношење националног акционог плана у овој области чије мере би се сваке године прилагођавале потребама тржишта и доносиле уз учешће свих социјалних партнера.

В. А.

УСПЕШАН ПОЧЕТАК ПРЕГОВОРА СА СЛОВЕНЦИМА

Наставак крајем јуна у Београду

У првом сусрету везаном за спровођење Конвенције са Црногорцима договорено брже доношење решења о прерачунатим сразмерним пензијама, предстоје разговори са Немцима, па са Французима...

Прва рунда преговора са Републиком Словенијом о закључивању споразума о социјалном осигурању између две државе, одржана средином маја у Љубљани, протекла је у радној и конструктивној атмосфери, доста одредаба је усаглашено, а наставак је договорен за крај јуна у Београду. Судећи по садашњој спремности обе стране да се, скоро две деценије по распаду заједничке државе, овај посао најзад обави, српско-словеначка конвенција могла би идуће године да се нађе пред посланицима два парламента, оптимиста је Зоран Пановић, директор Завода за социјално осигурање Србије.

Будућим споразумом о социјалном осигурању између Републике Србије и

Републике Словеније биће обухваћено здравствено осигурање, пензијско и инвалидско осигурање и осигурање за случај незапослености.

Зоран Пановић

Основ за преговоре у Љубљани, у складу са претходним договором ресорних министара две државе, био је словеначки нацрт споразума. Делегацију Републике Србије чинили су представници Министарства рада и социјалне политике, Министарства спољних послова, Министарства економије и регионалног развоја, Завода за социјално осигурање и Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, а у преговорима је постигнута сагласност о садржини одредаба првих десет чланова споразума.

И пре него што угосте Словенце, људи из Завода сешће за сто са Македонцима: од 9. до 11. јуна у Београду су заказани разговори органа за везу Републике Србије и Републи-

ке Македоније у вези са спровођењем Споразума између Савезне Републике Југославије и Републике Македоније о социјалном осигурању у области здравственог осигурања.

Директор Пановић очекује да ће и ови разговори бити плодоносни: размотриће се како се Споразум спроводи, има ли тешкоћа и недоумица... Као што је, уосталом, било и у сусрету са Црногорцима, прошлог месеца у Београду, када су органи за везу Републике Србије и Црне Горе, први пут од његовог ступања на снагу, претресли како тече спровођење Споразума између две државе о социјалном осигурању.

Делегације двеју држава размениле су информације о променама у својим националним законодавствима у области социјалног осигурања, размотрена су питања везана за обрачун трошкова здравствене заштите и проблеме који настају у поступку накнадног издавања потврде о праву на здравствену заштиту грађанима једне државе којима затреба лекарска помоћ за време привременог боравка у другој држави уговорници...

Размотрено је, између осталог, и како тече спровођења одредаба Споразума о поновном одређивању (прерачуну) пензија и, како сазнајемо од директора Пановића, договорени су одређени потези који би требало да олакшају комуникацију између носилаца осигурања и убрзају поступак како би сви који на то имају право што пре добили решења о сразмерним пензијама из обе државе.

– Констатовали смо да је исплата пензија, у текућем месецу за претходни, редовна и без већих проблема, разменивши и одговарајуће статистичке податке. Будући да Црногорски пензијски фонд трансферише погребне трошкове корисницима са пребивалиштем у Републици Србији, односно исплаћује погребнине за своје пензионере који овде премину, а да наш Фонд ПИО то не чини, српска страна је прихватила обавезу да у наредном периоду размотри могућност и обезбеди потребне претпоставке да би се ово давање трансферисало и корисницима са пребивалиштем на територији Црне Горе – каже директор Пановић.

Код примене Споразума у области осигурања за случај незапослености, истакнута је добра сарадња НСЗ Републике Србије и Завода за запошљавање Црне Горе.

Прошлог месеца људи из Завода за социјално осигурање разговарали су, као чланови делегације Републике Србије, са колегама у Мађарској о закључивању споразума о социјалном осигурању између две државе и административног споразума за његово спровођење. А што се предстојећих послова тиче, сатница им је испланирана такорећи до краја године. Почеле су припреме за разговор с Немцима, заказан за недељу од 12. до 16. октобра у Београду. Органи за везу Републике Србије и СР Немачке требало би да размотре питања и проблеме који се појављују у примени Споразума својевремено склопљеног између СФРЈ и СР Немачке о социјалном обез-

беђењу у области пензијског и инвалидског осигурања и осигурања за случај незапослености.

Истовремено, у Заводу се води преписка са француским органом за везу да би се договорило заседање Мешовите комисије предвиђене одредбама Опште конвенције о социјалном осигурању између Француске и Југославије.

С. Ч.

ЗА КРАЋЕ ЧЕКАЊЕ НА ПЕНЗИЈУ

Потврдите ино-стаж

Грађане који су радили у иностранству, укључујући и бивше југословенске републике, Фонд ПИО још једном подсећа да на време поднесу захтев за потврђивање стажа.

У интересу грађана је да то учине пре него што испуне услове и поднесу захтев за пензионисање јер ће тиме знатно скратити чекање на решење, наводи се у саопштењу Сектора за односе с јавношћу. Наиме, да би се добило решење о пензији сразмерној годинама одрађеним у бившим ју-републикама, није довољно што је тамошњи стаж уписан у радну књижицу, него је неопходно и да фондови у тим државама то и званично потврде нашем Фонду ПИО.

Важно је напоменути да све то важи и за грађане који су радили у предузећима чије је седиште било у некој од бивших република, као и за бивше раднике фирми са седиштем у Србији уколико су радили у организационом делу у некој од тадашњих република.

Благовремени захтев за потврђивање стажа требало би да поднесу сви који су радили ван граница Србије, без обзира на то да ли је реч о запосленима, осигураницима самосталних делатности или пољопривредницима.

Захтев за потврђивање стажа оствареног у државама бивше СФРЈ подноси се филијали Фонда ПИО према месту пребивалишта, а за остале земље – Дирекцији Фонда у Београду, Др Александра Костића 9, односно Дирекцији Покрајинског фонда у Новом Саду, Житни трг 3.

Захтев се може предати и филијали или послати поштом.

Наравно, захтев за потврђивање стажа не значи и захтев за пензионисање. Али, када се испуне услови за одлазак у пензију, потврђивање стажа уме да се чека месецима, а некад и дуже од године, па ће они који ту потврду већ имају несумњиво брже добити решења и први пензијски чек.

Иначе, Србија има споразуме о социјалном осигурању са 25 земаља – Аустријом, Белгијом, Бугарском, Великом Британијом, Данском, Египтом, Италијом, Либијом, Луксембургом, Мађарском, Македонијом, Немачком, Норвешком, Панамом, Пољском, Румунијом (само здравствено осигурање), Словачком, Турском, Федерацијом БиХ, Француском, Холандијом, Хрватском, Црном Гором, Чешком, Швајцарском и Шведском.

ФИЛИЈАЛА НОВИ ПАЗАР – НАЈМЛАЂА У ФОНДУ ПИО

Оправдано постојање

Од 3.411 захтева, ове године решено већ две трећине, побољшан рад инвалидске комисије, а до краја године очекују око 7.000 решених предмета

Филијала Нови Пазар постоји од прве половине 2008. године и обухвата две испоставе: у Сјеници и Тутину. О 39.136 осигураника и 19.895 корисника, колико их живи на овом подручју, брине 48 запослених. Због недостатка простора послови се тренутно обављају у две зграде. И поред тога, остварени резултати су изнад очекивања, каже Мирсад Абдурахмановић, директор Филијале Нови Пазар, најмлађе у Фонду ПИО:

– Као новоформирана филијала, од самог почетка смо се суочили са великим обимом посла. Томе је допринело и проширење надлежности, али и појачано интересовање грађана за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања. Све ово резултирало је повећањем броја захтева за око 60 одсто – објашњава наш саговорник.

Досадашњи резултати показали су да је Филијала Нови Пазар потпуно оправдала постојање.

– Укупан број захтева поднетих ове године (за пензију,

туђу негу и помоћ, телесно оштећење) са нерешеним из прошле године је 3.411, а решено је 2.237. Прогноза је да ће 2009. године број решених захтева достићи 7.000. Специфичност овог подручја је што је то погранична област која се налази на тремеђи Србије, Црне Горе и БиХ. Становништво овог краја је због слабе привредне развијености посао налазило у свим деловима бивше СФРЈ, што је разлог великог броја захтева за остваривање права по споразумима са бившим југословенским републикама. Од када постоји Фили-

јала бољи је рад лекарске комисије. Раније, док је Нови Пазар имао статус Службе, лекарска комисија је радила повремено и није могла да обради све захтеве становника Новог Пазара, Сјенице и Тутина за одлазак у инвалидску пензију. Сада, са око 200 прегледа месечно, можемо рећи да су у доброј мери задовољене потребе за регион који обухвата ова Филијала – сматра директор Абдурахмановић.

У складу са актом о систематизацији, прошле године је отворен велики број нових радних места, што је

утицало и на брже доношење решења. Томе у великој мери доприноси референт који ради на пружању правне помоћи, па се у Новопазарској филијали надају да ће убрзо сви захтеви бити решавани у законском року.

– Наш је приоритет да и странкама и запосленима изађемо у сусрет: странкама омогућавањем ефикаснијег поступања по захтевима, а запосленима обезбеђивањем што бољих услова за рад. Основни проблем је недостатак простора. Добијањем статуса Филијале добили смо и финансијску службу за коју у садашњим просторијама није било места. Зато се посао обавља у две зграде, које су у непосредној близини, у строгом центру града. Писарница, архива и Сектор за утврђивање права налазе се у „старој“ згради, коју Фонд ПИО дели са Заводом за урбанизам, док је финансијска служба привремено у просторијама које су некада припадале предузећу „Санџакпројект“. То отежава рад, али из Дирекције

Мирсад Абдурахмановић

КОНАЧНО И ИНВАЛИДИ ПОД ОКРИЉЕМ ЗАКОНА

Брже до посла – тек за годину дана

Послодавци дужни да на сваких 50 радника запосле једну особу са инвалидитетом, али ова законска обавеза одложена

Фонда постоји добра воља да се проблем реши – имамо „зелено светло“ за преговоре о откупу дела зграде који сада припадају Заводу за урбанизам – оптимиста је наш саговорник.

У плану су још неке инвестиције које ће омогућити грађанима да на што лакши начин остваре своја права, пре свега увођење лифта којим би били решени садашњи проблеми у раду лекарске комисије, као и побољшање услова рада у писарници.

Новопазарска филијала такође има стални проблем због кашњења послодаваца

у предаји пријава са подацима о стажу и заради запослених (М-4) и пријави података о почетку, односно престанку осигурања (М-1 и М-2). Непоштовање рокова повлачи и велики број грешака приликом уношења података у пријаве, што додатно отежава рад стручних сарадника матичне евиденције.

– Ипак, генерално, услови су добри, имамо савремена средства за рад, запослени су спремно дочекали повећање обима посла због консолидације фондова и оснивања филијале и, уз планиране инвестиције које су подједнако окренуте грађанима и запосленима, бићемо спремни за све активности које нас очекују у наредном периоду – сигуран је Мирсад Абдурахмановић, директор Филијале у Новом Пазару.

В. Анастасијевић

Инвалиди више неће, када је њихово право на рад у питању, зависити само од добре воље послодавца. Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, усвојеним у Скупштини Србије 13. маја, прецизирана су њихова права, али и обавезе власника фирми да их приме у радни однос и обезбеде им услове за рад, каже за наш лист Божидар Цекић, председник Савеза инвалида Србије:

– Добро је што је Закон најзад усвојен и сматрам да је одлично то што постоји неколико могућности за запошљавање инвалида – преко предузећа и центара за рехабилитацију, радних центара... Такође је веома важно што је држава преко инспекцијских служби преузела надзор и контролу запошљавања инвалида. Како процењује-

мо, после примене Закона око 7.000 инвалида моћи ће да добије посао, што је помак у односу на садашњу ситуацију – појашњава Цекић.

Према речима нашег саговорника, позитивна страна ових законских прописа је и то што су за послодавце предвиђене новчане казне уколико се не придржавају прописа да на сваких 50 радника мора да буде запослена и једна особа са инвалидитетом.

– Једино што сматрамо да још треба дефинисати јесте и неки подрачун на који ће се овај новац сливати, тако да знамо колика су та средства и колико ће од њих имати инвалиди. Такође, мислимо и да је овај обавезујући број недовољан. У Србији живи између 700.000 и 800.000 инвалида и на овај начин би мали део њих био радно збринут. Најмање су овим

Божидар Цекић

законом заштићени инвалиди рада, они са преосталом радном способношћу који иначе, а у кризним временима поготово, први добију отказ и не могу више да се запосле – јасан је Цекић.

И, наравно, оно што највише погађа све заинтересоване за овај закон јесте одлагање примене његових најважнијих одредби на годину дана.

– Заиста је недопустиво и изазива велико незадовољство свих нас то што је примена главних одредби о запошљавању инвалида одложена на годину дана од дана ступања Закона на снагу. Покушаћу и као члан Савета Владе и као члан Већа Савеза самосталних синдиката Србије све што је у мојој моћи да се то некако промени – изричит је Божидар Цекић, председник Савеза инвалида Србије.

В. А.

Погон Победе Заре: да их буде више

МИНИСТАРСТВО РАДА ФИНАНСИРАЛО МРЕЖУ ЗА БОЉУ КОМУНИКАЦИЈУ ГЛУВИХ И НАГЛУВИХ

Говор преко веб-камера

Предвиђено повезивање свих организација у Србији, што ће помоћи да се превазиђе стање изолације и оствари успешна социјализација ових људи

Оно што и данас највише оптерећује особе са оштећеним или потпуно угашеним слухом у Србији јесте незапосленост и специфичан проблем условљен њиховим хендикепом – комуникација.

Схвативши да на превазилажење овог другог про-

глувих и наглувих Зрењанина, преточио је већ раније осмишљена решења у пројекат „Примена помоћних технологија у циљу побољшања и проширења комуникације сензорних инвалида“. Након пријаве на конкурс Министарства рада и социјалне политике Србије, Сектор

рад на рачунарима обучено је по 50, у Вршцу 40, док је у Бечеју 10 људи научило да се служи ИТ технологијом.

Осим размене информација и искустава међу члановима организација глувих и наглувих, овим пројектом превазилази се и стање изолације – отуђености и остварује успешна социјализација ових људи. Примера ради, према речима Миљана Џефердановића, у Зрењанинској организацији око 150 чланова плаћа чланарину (старији од 70 година су

Има и медаља

Зрењанинска организација основала је и спортски клуб „Луј – Звезда“. На Републичком такмичењу глувих и наглувих, одржаном недавно у Параћину, Живко Васиљев из Орловата, представник Зрењанинаца, освојио је сребрну медаљу у стоном тенису.

школским друговима из других места. Наравно, као и здравој популацији, овим људима сада је омогућено

Гледају се рачунаром

блема може ефикасније и са мање новчаних средстава да утиче, Миљан Џефердановић, секретар Организације

за заштиту особа са инвалидитетом одобрио је око 350.000 динара: за куповину четири рачунара са веб-камерама, плаћену обуку за рад на рачунарима за 150 људи из организација глувих и наглувих Зрењанина, Панчева, Вршца и Бечеја и за бесплатне часове АДСЛ интернета у трајању од девет месеци.

Овај пилот пројекат остварен је крајем априла и поменуте организације су умрежене. Сада се, осим класичне комуникације интернетом, ови људи спораду мевају и гестовним говором – посредством веб-камера. У Зрењанину и Панчеву за

ослобођени), али још око 500 људи са овим хендикепом долази у просторије Организације због неких својих потреба.

Истовремено, појачава се и њихова мобилност, а приступачне су им и информације са других подручја. Рецимо, део њих је ишао у специјализоване школе у Земуну, Суботици... научили су гестовни говор, али досад, и поред велике жеље, нису комуницирали са

стицање и других знања путем интернета.

Важно је и да је овај пројекат само први корак у умрежавању свих организација глувих и наглувих у Србији. Већ у наредних неколико месеци у Војводини ће се у пројекат укључити и организације из Новог Сада, Суботице, Кикинде, Сремске Митровице, Сомбора и Сенте.

Мирослав Мекеровић

Миљан Џефердановић

ДОБРА ПРИЈЕПОЉСКА ИДЕЈА УРОДИЛА – ПЛОДНИМ ПЛАСТЕНИЦИМА

Браво за удружење „Браво“

Уз помоћ општине и Министарства пољопривреде, повртари, углавном пензионери и радници који су изгубили посао, почели савремену производњу

Када су многе некад успешне фирме пропале, радници су почели да се враћају у села на своја имања и од комада фолије и врећа од минералног ђубрива кренули да праве топле леје за производњу расада. Али, за запуштена имања и издржавање породица било је потребно више улагања.

На иницијативу Милосава – Мила Дукића из Сељашнице код Пријепоља, средином септембра 2004. године основано је Удружење грађана повртара „Браво“ које данас представља

окосницу развоја пољопривреде у општини. За председника је изабран, ко би други него – Миле.

– Мештани Сељашнице, на надморској висини од око 500 метара, повртарством су се бавили више од једног века, али на стари и примитиван начин, на отвореном простору, тако да су остваривали једну бербу годишње – прича Миле.

А удружење је изабрало другачији пут:

– За набавку механизације Републичко министарство пољопривреде дало

Милосав – Миле Дукић са супругом Надом

је удружењу милион и по динара. Са исто толико средстава учествовали смо и ми, повртари. Нешто касније притекла нам је у помоћ Међународна организација за помоћ и развој „Мерси-корпс“, која је у набавку пластеника уложила 1,8 милиона динара. Трећа наша, и највећа, инвестиција је осам милиона динара, од којих је половина била донација Министарства за пољопривреду. Да није било ове помоћи, не бисмо постигли пуно – признаје Миле.

Сада сви чланови Удружења повртара, а има их више од 50, имају по

неколико пластеника. Миле их има пет, димензија 20x8 метара, висине три и по метра, па су подесни за рад механизацијом. Леје са расадом греју свежим стајњаком, а минерална ђубрива користе минимално, с циљем да произведу храну са што мање штетних материја, или без њих.

У прва три месеца пријепољски повртари производе млади лук, салату, спанаћ, купус и кромпир. Крајем фебруара у пластеницима праве топле леје са дуплом фолијом. Употребљавају увозно семе познатих произвођача и проверених дистрибутера. Прво сеју парадајз, а потом краставце и паприку. Парадајз пикирају средином марта, а расађују у априлу. Зреле плодове убирају почетком јула. Ова производња траје до краја септембра, када преоравају и дезинфикују земљиште, а потом засејавају усеве за зимску потрошњу.

Откако су направљени пластеници, поврће на пријепољској пијаци је јефтине, као и у осталим местима Рашке, а, што је веома важно, има га целе године.

Ђоко Миловановић

ЗДРАВО ПОВРЋЕ ИЗ ОКОЛИНЕ ДЕБРЦА УСКОРО И У СКАНДИНАВИЈИ

Ништа без вредних жена

Сада је сасвим извесно да Зоран Попара из Београда, власник неколико циновских пластеника у Месарцима, код Дебрца, брз и динамичан развој повртарске производње заснива – на женама. Под пластичним кровом, током целе године, ради већи број жена из властелинске општине, међу њима и пензионерке, чијим је радом и дисциплином руководство „Витра“ презадовољно.

– Звучи, можда, невероватно, али је тачно: жене су носилац и производње и гласмана раног поврћа на тржиште Србије и Црне Горе – кажу у београдској фирми, и додају да ће у догледно време, у еко-паковању, парадајз, паприка и краставац кренути и на инострано тржиште, јер је у питању вишеструки заједнички интерес.

Непуна три километра даље, у истом селу, крај

магистралног пута Обреновац–Шабац–Лозница, ПИК „7. јули“ из Дебрца на површини од 4,3 хектара саградио је највећи једнокровни пластеник на свету. У њему раде и избеглице из Хрватске, а квалитет поврћа је, кажу, без премца на просторима некадашње Југославије. У комбинату листовом истичу да парадајз, паприке и краставци из овог пластеника не садрже никакве

штетне примесе и да због тога добијају признања са свих страна.

– Планирамо изградњу још једног пластеника од шест хектара и савременог складишта за смештај поврћа – кажу „седмојулци“ и наглашавају да су и неке скандинавске земље изразиле жељу да се на трпези њихових грађана нађе здраво поврће из Дебрца.

З. Ђурић

НЕДОУМИЦЕ ОКО ДОБРОВОЉНОГ ПЕНЗИЈСКОГ ОСИГУРАЊА

Одјава па уплата

Својство осигураника по члану 15 не може се стећи док се не регулише одјава последњег осигурања

До посла се не стиже лако, чак ни када се уз одговарајућу квалификацију зна страни језик и рад на рачунару. Грађани у подмаклим годинама неродно и питају за посао јер се одговор углавном наслућује, а они којима недостаје мало стажа до пензије, када већ нема начина да им послодавац или биро запошљавања допринесима то премосте, хватају се за спасоносну сламку добровољног осигурања.

Неопходни услови

У том смислу члан 15 Закона о ПИО је право решење. Кома се исплати а коме не да сам себи уплаћује стаж, коју основицу треба изабрати, шта ако у међувремену искрсне неки посао, да ли је могућ повраћај вишка уплаћених средстава и слично – питања су која грађани свакодневно постављају, а одговори зависе,

између осталог, и од чињеничног стања на листингу и у – новчанику.

Основна претпоставка за укључивање у обавезно осигурање по члану 15 Закона о ПИО јесте да лице није пријављено на осигурање – ни по основу уговора о раду, уговора о делу или ауторског хонорара. Зато приликом предаје захтева треба прво проверити да ли је на листингу чиста ситуација, односно да ли је регистрована одјава (М-2) последњег осигурања (то важи и ако је лице користило новчану накнаду код Националне службе за запошљавање). У случају да није, потребно је доставити оверену одјаву са осигурања (М-3А).

Проблем може настати ако послодавац није одјавио запосленог, односно ако на листингу још постоји само пријава М-1. У таквим ситуацијама (ако лице не може да прибави одјаву), закључ-

ком се прекида поступак „уласка у осигурање“ по члану 15 док се не реши питање одјаве. Начин да се то превазиђе јесте да се поднесе захтев за престанак својства осигураника по основу запослења – осигураник уз прописани образац и копију радне књижице доставља и све расположиве доказе да више није у радном од-

носу (решење о престанку рада, препис личног картона итд.). Фонд, затим, доноси решење на основу којег уноси у листинг одјаву осигурања, а потом наставља прекинути поступак утврђивања својства осигураника по члану 15.

Наравно, нема бојазни да би евентуално кашњење решења за уплату по члану

15 могло да буде на штету подносиоца захтева: њему ће датум стицања својства и висина доприноса за који се определио да плаћа бити регулисани према поднетом захтеву.

Која основица

Лица која се укључују у обавезно осигурање по члану 15 опредељују се по слободном избору за основицу по којој желе да уплаћују месечне доприносе, без обзира на степен стручне спреме коју имају. На огласној табли у филијалама Пензијског фонда истакнуте су основице и износи доприноса по кварталима, а осигураници имају могућност да се касније, уколико желе, предомисле – да се одреде и за другачију основицу од оне коју су заокружили на захтеву за стицање својства осигураника.

Одговор на уобичајено питање – коме се исплати а коме не да плаћа и за коју основицу се ваља одредити, релативно је једноставан. Члан 15 је свакако исплатив пре свега за оне којима је стаж осигурања услов за стицање права на пензију, а не могу да нађу запослење или не желе више да раде. Код избора основице, ваља имати на уму следеће: ако се месечно плаћање доприноса планира на дужи период (више месеци или година) онда је добро применити ону народну „трипут мери, једном сеци“, а то значи да, уколико материјалне могућности дозвољавају, осигураник не би требало да уплаћује нижу основицу од оне која одговара степену његове стручне спреме да не би умањео будућу пензију. Међутим, они којима недостаје, примера ради, месец-два стажа осигурања да би остварили право на пензију, неће погрешити ако се одреде и за најнижу основицу, јер тако незнатан период не може да угрози укупно стање у обрачуну будуће пензије.

Није редак случај да незапослени који уплаћују доприносе по члану 15 у међувремену заснују радни однос или обезбеде себи зараду по основу уговора о делу или ауторском уговору, а да при том наставе са самосталном уплатом, рачунајући да „све иде у исти кош“, односно да ће им доприноси по оба основа повећати пензију.

Нажалост, тако привлачна идеја није примерена природи две различите врсте осигурања – обавезног

и добровољног. Обавезно осигурање је „старије“ од добровољног, а то значи да ће на захтев странке, или по службеној дужности, осигурање по члану 15 аутоматски престати за време док је на снази пријава по основу обавезног осигурања. Фонд редовно прати и контролише промене које су регистроване на листингу, али много је корисније да странка сама поднесе захтев за престанак својства осигураника по члану 15 када засну-

је радни однос или почне да обавља самосталну делатност (или делатност по уговору о делу). На тај начин избегава се, поред осталог, и питање повраћаја неправилно уплаћиваних доприноса.

По престанку запослења и регулисању одјаве, могуће је поновно укључење у осигурање по члану 15. Битно је само водити рачуна да не дође до преклапања обавезног и добровољног осигурања.

С. Марсенић

И МЛАДИ КИКИНЂАНИ УЧЕ ПРЕДУЗЕТНИШТВО

Искуства од вршњака из Норвешке

Ученици Економско-трговинске школе у Кикинди придружиће се остваривању пројекта „Омладинско предузетништво“: основаће осам предузећа са по пет запослених, а бизнис планове предаће Агенцији за развој малих и средњих предузећа која ће им одобрити почетни капитал. Пре краја наредне школске године биће анализиран рад свих ђачких предузећа, а успешни ће добити сертификате који ће им донети повољне кредите за отварање стварних приватних фирми.

С обзиром на то да овај пројекат Министарство за спорт и омладину спроводи уз подршку Владе Републике Норвешке, ученици из те земље преносиће искуства вршњацима у Кикинди која је побратим са норвешким градом Нарвик.

Зграда Економско-трговинске школе у Кикинди

С. З.

НАШИХ ПРВИХ ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА (2)

Ванредна повећања и буџетске инјекције

Крајем осамдесетих уводи се пензијско осигурање земљорадника, почиње раскорак између прихода и расхода СИЗ-а, а пензије полако губе трку са трошковима живота

Судећи по временову кроз пожутеле странице тадашњих примерака „Глас осигураника“, друга половина осме деценије прошлог века протицала је у знаку

ке потребе“ у Скупштини Србије, али је и онда било – ребаланса. Тако су делегати у републичком парламенту одобрили да у 1977. за општу и заједничку по-

више корисника, Републичка самоуправни интересна заједница пензијског и инвалидског осигурања од јануара до септембра 1977. имала је за 25,6 одсто веће расходе него у истом раздобљу претходне године.

Те, 1977. године, увелико се расправљало о будућем закону којим би се паорима, уколико проведу пет година у својству удружених земљорадника, омогућило да остваре право на старосну пензију. Осигурање за удружене земљораднике, према предложеном закону, требало би да плаћају земљорадничке задру-

У темељима бања

Тих година, од којих нас деле готово три деценије, пензионерски динар био је уграђен у изградњу и опремање многих рехабилитационих центара, од којих се неки данас неоправдано својатају од оних који на њих немају никакво право. У Књажевцу је средином јуна 1981. изграђен и дом за смештај 150 старих и изнемоглих лица, а у Нишкој бањи су се жалили да ни 235 постојећих постеља није довољно за све заинтересоване.

Две године након земљотреса у Црној Гори (15. април 1979) помоћ је и даље стизала, па тако Републички СИЗ пензијског и инвалидског осигурања Србије за болнице у Рисну и Котору, Завод „Врмац“ и друге порушене објекте солидарно даје 101.405.949 динара.

✓ У 1980. години најнижа пензија износила је 3.153,10 динара, колико и зајамчени лични доходак на нивоу Републике

„самоуправног и друштвеног договарања“: било је то време када су се издаци за ванпривреду, па и пензијско и друга осигурања, сваке године утврђивали „Друштвеним договорима о висини средстава за опште, друштвене и заједнич-

трошњу буде издвојено не првобитних 14,8, већ 17,3 одсто више него што је потрошено у 1976. То је омогућило повећање пензија од 1. јула за 6,85 процената. Али, настављено је и повећање броја пензионера: због 3,6 процената

Године бистре укус

Поводом вашег јубилеја – 40 година излагања „Глас осигураника“, шаљемо, у име инвалида рада Војводине, честитке, а желимо да и даље будете лист који ће се нестрпљиво чекати и радо читати.

Можда се „таложеем“ година избистри укуси и искристалише став према средствима информисања и текстовима које објављују, поготово ако су теме окренуте читалачкој публици. Тек, „Глас осигураника“ ушао нам је под кожу!

Све наше општинске организације редовно добијају лист, а чланови га читају по принципу „од руке до руке“. Задовољни су и најизбирљивији – лист је пун разноврсних рубрика, шароликих тема и информација свих врста.

Осим информација у вези са Републичким фондом ПИО,

сазнајемо и о новинама и законским прописима из више области: радних односа, запошљавања, здравства и социјалне политике уопште.

Сада, кад је коначно донет Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, волели бисмо да прочитамо да има посла не само за инвалиде, него и за све незапослене, да је сузбијена сива економија, да сви плаћају доприносе и пуне касу Фонда ПИО; да су пензије редовне, и да се од њих лепо живи...

О тим могућностима проговоре ваши хумористи, речју или карикатуром, па се и насмејемо, бар на крају. А онда, све до следећег броја, који увек с радошћу ишчекујемо, препричавамо шале и афоризме о нашем „добром“ животу.

Зато желимо да нас и да-

ље информисете и разгаљујете, и да још више пишете о активностима наших организација.

С поштовањем за уложени труд и рад неколико генерација новинара,

Стана Свиларов,
председник
СИП Војводине

ге и њихове организације удруженог рада.

Почетком децембра 1977. године, после двогодишње расправе, усвојен је Статут Републичке СИЗ пензијског и инвалидског осигурања, изузетно важан докуменат који је, у поређењу с дотадашњим, предвиђао многобројне новине и погодности за пензионере, посебно за инвалиде рада. Од 1. јануара 1978. године, према новом статуту, пензијске припадљности ће се сваке године

И на језику народности

Годинама с посебном пажњом читам „Глас осигураника“ јер сам и професионално заинтересована да пратим збивања у сфери осигурања и остваривања права. Теме су интересантне и актуелне, стручни написи су темељни и много помажу новинарима који прате ту област. Ја сам један од њих.

Пре пензионисања била сам уредник пензионерске контакт емисије Радио Новог Сада на мађарском језику. Сада сам спољни сарадник најчистијег недељног листа Családi kör – „Породични круг“ на мађарском језику, где се такође бавим пензионерским темама. Моје искуство поткрепљује чињеницу да наши осигураници и пензионери слабо познају, или уопште не познају права из пензијског осигурања, и често не знају коме да се обрате за савете и одговоре на питања која их интересују.

Знам да је непопуларно у овим кризним временима додатно тражити нешто што изискује веће издатке за Фонд ПИО, али сам убеђена да би се исплатило резимирати најважније информације „Глас осигураника“ и као додатак објавити на језицима националних заједница (који су у службеној употреби).

*Магда Такач,
новинар*

повећавати и према расту трошкова живота и реалних личних доходака у претходној години (дотада су се

пензије повећавале према расту трошкова живота и само према једној трећини раста зарада), на инсистирање Савеза пензионера Србије предвиђено је обавезно усклађивање пензија и током године, а задржано је и усклађивање старих и нових пензија.

Од 1977. године инвалидске пензије, дотада одређиване у висини 45 одсто пензијског основа за мушкарце или 55 одсто за жене, почињу да се обрачунавају у висини 65 одсто пензијског основа за мушкарце и 70 одсто за жене, под условом да имају до 20 година пензијског стажа; за сваку

тог пензијског стажа, док је ово умањење престајало кад би мушкарац навршио 60 а жена 55 година живота).

Наредне године, 1978, у мају, Извршно веће Скупштине Србије усвојило је Нацрт закона о пензијском и инвалидском осигурању земљорадника и упутило га на расправу. Био је то последњи пропис којим би се системом пензијског и инвалидског осигурања обухватиле све категорије становништва.

Средином године почела је да ради Републичка конференција Савеза пензионера Србије: до среди-

Пензионери су се и тада опорављали о трошку Фонда

годину „вишка“ стажа, овај проценат се повећавао за два одсто пензијског основа. Статутом је укинута привремене инвалидске пензије, која се стицала на основу друге и треће категорије инвалидности (а одређивала тако што се инвалидска пензија умањивала за 10 или 20 одсто, зависно од дужине призна-

не наредне, 1979. године, више од 20.000 пензионера изабрано је и делегирано у органе друштвено-политичких и друштвених организација да брани „боје“ својих сапатника.

Јуна 1978, на ужем подручју Србије, просечна пензија без заштитног додатка износила је 2.940 динара, уследило је повећање од пет одсто до просека од 3.087 динара, а највиша пензија била је 17.391 динар; те године запослени су у просеку зарађивали 58.380 динара, односно просечна месечна плата била је 4.865 динара.

Привремено је у 1978. стопирана одлука о докupu стажа. За време њеног деветомесечног важења на ужем подручју Србије поднето је 500 захтева, а 200

(Не)жељени исход

И поред мера Скупштине Републичког СИЗ-а за убрзање поступка доношења решења инвалидских комисија – изостао је жељени исход. Наиме, из дана у дан пристизао је огроман број захтева, па су у 1981. години првостепене инвалидске комисије завршиле 73.645 предмета, а пренеле у 1982. годину – 17.548, док су другостепене инвалидске комисије обрадиле 16.529, а пренеле 5.913 предмета. Иако је у 1980. години било предвиђено повећање броја пензионера за 5,5 одсто, забележено је да је само инвалидских пензионера било више за 16 одсто.

40

1969–2009.

ГЛАС ОСИГУРАНИКА

Читалац од првог броја

Прочитао сам у листу да прослављате важан јубилеј – 40 година излажења. Наш омиљени лист читам од првог броја. Када сам пензионисан као инвалид 1968. године, укључио сам се у организацију пензионера у Липљану – Приштина. Био сам потпредседник када се лист појавио, новине су читане од руке до руке.

После пресељења у Краљево, укључио сам се и радио у општинској организацији инвалида Краљева, водио сам, из моје струке, финансије; био сам активан од 1977. до 2007. године, када сам се тешко разболео и престао да радим. За организацију сам примао по 50 примерака омиљеног листа „Глас осигураника“ и делио их пензионерима.

Ја сам лист некад добио, некад не, па сам се обратио вама; велико хвала, изашли сте ми у сусрет, лист редовно примам и читам и по више пута до следећег броја.

Желим вам успех и здравље, прославу по жељи, старим радницима здравље и мање лекова, а младима очување тековина и воље за рад, требаће им.

Рођен сам 1926. године, учесник НОР-а од 1942, пензионисан 1968, учесник на многим акцијама, ударник.

Много среће и успеха.

*Радован Илић,
Краљево*

ПОРТРЕТИ ПЕНЗИОНЕРА

ЈЕДИНА ЖЕНА МАШИНОВОЂА

Загорка Радовић, једина жена машиновођа на локомотиви у Борском руднику ових дана је на скромној свечаности испраћена у пензију. Леп пензионерски живот зажелели су јој сви радници ООУР Транспорт и овај срдчан расанак остаће јој, како сама каже, нешто најлепше у животу. Јер, то су били истовремено и последњи часови на радном месту.

Загорка је из околине Алексића дошла пре 23 године у Борски рудник. Није бирала посао и одмах се, с обзиром на своје добро здравље, прихватила да буде помоћник ложака на парној локомотиви у овом ис-

том транспорту Борског рудника.

— Нисам на томе стала. Учила сам, полагала испите, стручно сам се усавршавала и касније сам постала и ложака на парној локомотиви. Тих година, 1956, када се наша земља још увек изграђивала, и ја сам често са својом локомотивом радила по 16 а некада и свих 24 часа непрекидно превозећи руду од Јаме до Флотације. Колико је то било тешко, толико сам и радосна што сам и ја уградила себе у то ударничко време.

Када је почела да ради на железници, тада је већ на локомотивама било запосле-

но 15 жена. Међутим, све су оне отишле, или у пензију, преквалификовале се или су нашле лакша радна места. Зага је остала верна својој локомотиви и као једина жена машиновођа отишла је у пензију. Но, није било лако издржати овај тежак, и како се сматра мушки посао. Пре седам година била је тешко повређена, месецима је била непокретна, али када је стала на ноге, поново се вратила својој локомотиви, која је била најчистија и увек исправна за рад. Њена је жеља да се повуче и пензијске дане проведе у неком тихом месту.

Ч. НИКОЛИЋ

Стална рубрика

осигураника успело је да докупи стаж, најчешће да би тако стекли права на старосну пензију.

са (који је износио 2.176,90 динара).

Материјално обезбеђење исте године припадало

у Републици (на ово су првенствено имале право удовице лошијег материјалног стања).

Због тешког економског стања у рудницама угља с подземном експлоатацијом, Скупштина Републичког СИЗ-а пензијског и инвалидског осигурања поменуте године већину њих ослободила је плаћања доприноса. Радницима у рудницама угља омогућено је да право на

пензију остваре према пензијском основу из претходних пет година осигурања, односно последњих 12 месеци уколико је то за њих било повољније.

У 1980. години број запослених се повећао за три одсто а број корисника пензија за више од 10 одсто

Приликом одређивања заштитног додатка у 1978. више се није узимао у обзир део пензије коју прима супружник до граничног изно-

са је удовици до њеног запослења а најдуже две године после смрти супруга и није могло бити више од зајамченог личног дохотка

Најповољнијих десет година

Када су се спремали за одлазак у пензију, 1980. и 1981. године, осигуранници су имали право на избор да им се пензијски основ обрачунава из зарада 10 последњих година рада или из најповољнијег 10-годишњег периода. Многи су се одлучивали за рачуницу на основу просека личних доходака остварених у било којих узаустопних 10 година, будући да је тако обрачуната висина пензија, често, била повољнија.

Али, Републичка заједница је и тада мучила муку због неуплаћених доприноса и у 1978. почела је да на адресе свих дужника упућује опомене пред утужење.

Ипак, крајем децембра 1978. предложено је да се од 1. јануара наредне године снизи стопа доприноса организацијама удруженог рада са 7,62 на седам одсто. Одлучено је и да Репу-

Свуда присутан и читан

Генерације осигураника и корисника пензија годинама су потребне информације из пензијског и инвалидског осигурања добијале читајући „Глас осигураника“. У ових

40 година развијао се и систем пензијског и инвалидског осигурања – мењали су се закони и подзаконска акта, суочавала стручна мишљења о питањима у овој области, а странице „Гласа осигураника“ биле су отворене и за другачија виђења.

Информисање осигураника о условима за остваривање права из ПИО веома је значајно као прави сервис за грађане; написи о социјално-материјалном положају, као и записи о активностима пензионерских организација подстичу пензионере на учествовање у друштвеном животу. Тираж од 20.000 примерака омогућава да „Глас осигураника“ буде присутан у многим предузећима, установама и другим организаци-

јама, свим организацијама пензионера и инвалида рада и осталим хуманитарним удружењима. У клубовима широм Србије лист је прихваћен и радо читан.

Током протеклог периода „Глас осигураника“ се развијао и усавршавао. С поштовањем се сећамо и многих новинара и сарадника „Јавности“, која је била гласило Пензијског фонда Војводине пре обједињавања са „Гласом осигураника“, то јест са Републичким фондом ПИО, а садашњој Редакцији честитамо јубилеј желећи да у све сложенијим друштвено-економским условима настави успешан рад и у наредном периоду.

Милан Ненадић,
председник Савеза пензионера Војводине

Да се даље чује

Тешко да се у Србији може наћи иједно предузеће које не штампа своје новине, али „Глас осигураника“ је међу ретким листовима који сасвим оправдавају сврху. И мада је очигледно да би понеко штиво као веома корисно могао наћи било који од 2,4 милиона осигураника или пак 1,6 милиона пензионера, мање је познато да овај магазин помаже и нама – новинарима из других редакција.

Тако је „Глас осигураника“ неизбежан „реквизит“ и на мом радном столу у „Вечерњим новостима“. У дневном листу који се продаје у 200.000 примерака читав један обиман сегмент посвећен је темама из осигурања и пензионерског стажа. Скоро да нема дана да не изађе барем вест намењена циљној групи од чак четири милиона бивших и садашњих радника. И ма како деловало да је у овом сектору све скоро познато и речено, управо ми овај лист (а засигурно и секторским колегама из других редакција) покаже супротно. Својим насловима сваке две недеље отвара сасвим другачије видике и нуди теме које као веома важне могу да препознају сви читаоци. Тешко да има броја из којег макар једна тема није искоришћена и пласирана у „Новостима“. И то не само из рубрика „Поводи“, „У жижи“, „Представљамо“... већ и из оних „ситних“ вести и информација, као што су „Између два броја“. У њима се помињу проблеми заједнички стотинама, па и хиљадама радника и пензионера, а самим тим су идеално семе за разраду коју потом „Новости“ громогласно најављују на својим насловним странама.

И зато мислим да тираж од 20.000 примерака и иновације у прелому, увођење пуног колора, повећани обим на 36 страна... – нису довољни. Лист, чији је издавач „фирма“ која има највећи број корисника у Србији и најразвијенију мрежу „словница“, заслужује и најушминканији магазин. Магазин који ће се и естетиком, а не само информацијом, удварати читаоцима.

Зато честитам толико трајање и истрајавање, а оснивачу желим да „Глас осигураника“ дарује изглед какав заслужује.

Биљана Стјеља, новинар „Вечерњих новости“

бличка заједница убудуће
сноси од 40 до 60 одсто
трошкова смештаја инва-

лидне деце у установама
интернатског типа, као и
да у 1979. години и осигу-

раници који се налазе на неплаћеном одсуству до 30 дана, али и они који издржавају затворску казну до истог рока, плаћају допринос за пензијско и инвалидско осигурање.

Наставља се са започетом децентрализацијом средстава Републичке заједнице и њиховим преношењем основним заједницама (у срезovima и општинама) уз уверавање да то неће угрозити исплату пензија.

Број корисника права на додатак за туђу негу и помоћ повећан је у 1978. години за 51,4 одсто, а због повећања броја захтева за излазак пред инвалидске комисије за 13,3 одсто, предложено је да се у 1979. години повећа број ових комисија.

Због тога што је у 1978. Заједница остварила приходе изнад планираних, привреди је враћено 834.136.131 динар.

Али, долази време нових економских невоља које су се, нарочито у 1980. и 1981. години, одразиле и на финансијско пословање заједница пензијског и инвалидског осигурања, а посебно на материјални положај пензионера. За грађане Србије, 1980. година остаће упамћена као година штедње, а ни следећа није била много боља. У Републичкој

40

1969–2009.

ГЛАС ОСИГУРАНИКА

Сарадник од почетка

„Глас осигураника“ пратим од појављивања, а први свој прилог у овом гласилу објавио сам 1970. године и од тада редовно сарађујем. Раније активније, а у последње време моји прилози мање налазе места. Не знам за разлог, мада се трудим да поред рада пензионерских организација пишем и о другим областима за које сматрам да су у вези са пензијским и инвалидским осигурањем.

Објављивао сам прилоге из двадесетак општинских организација пензионера са подручја западне Србије и Шумадије.

Судећи по садашњим ауторима текстова које лист објављује, сматрам да сам најстарији дописник.

Приликом обележавања тридесетогодишњице излагања „Глас осигураника“ уручено ми је признање у виду захвалнице.

Уз све честитке поводом 40-годишњице листа, срдечно вас поздрављам.

Ђоко Миловановић,
дописник из Ужица

Молим за (јубиларну) реч

Слушам глас разума, а читам „Глас осигураника“.

Ја сам страначка личност. Прочитам све стране „Глас осигураника“.

Сваке две недеље окрећем нови лист. Новог „Глас осигураника“.

Необавештен сам ових дана. Још нисам набавио нови број „Глас осигураника“.

Осигурајте се! Прочитајте нови „Глас осигураника“.

Дејан Патаковић

СИЗ пензијског и инвалидског осигурања договарају се мере штедње у свим видовима потрошње – почев од инвестиционих улагања до потрошње у службама Заједнице, уз нагласак да штед-

Дугогодишњи сарадник био и Бане Вуклашиновић

Друштвена бразда

Исход је о(бес)храбрујући, могло је да се каже годину дана после доношења Закона о пензијском и инвалидском осигурању земљорадника (усвојен 1979) којим је уведено добровољно пензијско и инвалидско осигурање и пензионисање старачких домаћинстава. Ова „друштвена бразда“ за земљораднике значила је да они могу стећи право на пензију уколико се одреде да најмање пет година плаћају допринос по стопи од 17 одсто на основицу изабрану између, најмање, 30 одсто и, највише, једног и по просечног личног дохотка у Србији, оствареног у претходној години.

Старачка домаћинства су пензијски чек могла одмах да добију – уз услов да пренесу у друштвену својину пољопривредно земљиште и средства рада, осим окућнице од највише пола хектара. Висина пензија обрачунавала им се тако што се договорена цена земљишта и камате делила на 120 месеци, али је договорено да не може бити нижа од 600 динара. Очекивало се да ће на тај начин највећи део од 140.000 старачких домаћинстава у Србији обезбедити мирну старост. Али, многи су то схватили као „мамац“ да се ослободе земље, па се пријавио много мањи број од очекиваног. Неки нису могли да нађу купца за земљу јер је била неплодна и удаљена... Ипак, мали одзив остарелих паора највише се тумачио чињеницом да већина није била добро информисана о свему овоме.

ња не сме да се одрази на законом гарантована права осигураника. Почиње пракса која ће постати „усуд“ наредних деценија: „раскорак“ између расхода и прихода. Тако су, на пример, приходи заједница у 1980. годи-

ни планирани у износу од 25 милијарди и 177 милиона динара, мада су рачунице говориле да ће расходи бити већи за 935 милиона динара и износиће 26 милијарди и 13 милиона динара. Стезања каиша било је и у

здравству (за 425 милиона динара), а највише се осетило кроз смањење средстава намењених изградњи клиничких центара у Београду и Нишу.

У 1980. години пензијска примања реално су опала за

више од осам, а лични доходи за седам одсто. У раздобљу од јануара до августа 1981. године настављено је још убрзаније повећање цене и трошкова живота: цене су биле више за 48, а трошкови живота за 24 процента, а пензијска примања у истом периоду повећана су у просеку за свега 23 одсто и реално опала за око 14 процената.

Да би се спречило даље погоршање материјалног положаја пензионера са најнижим пензијама, средином 1981. године (1. јула) пензије су ванредно повећане у свим заједницама: у Босни и Херцеговини – 14,4 одсто, у Црној Гори – осам, у Хрватској – седам, у Србији без покрајина – 10,85, у Војводини – 13,5, на Косову и Метохији – 7,5, у Словенији 18,8, а у Македонији за осам одсто.

И тада, као и сада, недостатак потребних средстава био је основни разлог што повећање пензија није пратило кретање трошкова живота и номиналних личних доходака, како је то било уређено Савезним законом. А да се са истеком 1981.

Стожер из сенке

Осим људи који су били креативци и чинили језгро „Гласа осигураника“, постојала је и администрација листа (то се тада тако звало), која је била у њиховој сенци, али је, такође, на својим плећима носила терет особен за све почетке, стасавања, одрастања... Њу су чинили: Добрила Гугић, Власта Вучинић, Ратомир Стојановић, Млађен Медић, Миомир Тасић, Босилка Пантић, Гордана Милутиновић, Радојка Ђорђевић и Радомир Гојковић.

Добрила Гугић је била секретар Редакције али, на неки начин, и њен стожер. На њена врата куцали су сви кад год им нешто зафали, а умела је сваког, и то с много пажње, да саслуша, утеша...

Данас је Добрила Гугић пензионер, а најрадије се сећа првих дана у „Гласу осигураника“ у којем је провела цео свој тридесетогодишњи радни век.

– Било је то неко друго време. Радило се, чини ми се, с много већим ентузијазмом и с више љубави, постојала су пријатељства... Сви смо се међусобно помагали и нисмо се либили никаквог посла. Ништа нам није било тешко, а посла је било прилично. Много тога нисмо знали, учили смо у ходу. Имали смо подршку Душка Максимовића, првог главног уредника, у сваком тренутку, он је био човек пун оптимизма и огромне енергије коју је непрестано исијавао, што је нама, запосленима, и те како значило. Републичка заједница социјалног осигурања радника плаћала је штампање листа и донирала половину наших плата, док смо другу половину зарађивали тако што

смо штампали публикације и приручнике из социјалног осигурања, организовали стручне састанке и саветовања и пунили властити буџет. Аутори стручних публикација најчешће су били Душко Максимовић и Гојко Гојковић – сећа се Добрила.

се Добрила.

ИЗ ОРГАНИЗАЦИЈА ПЕНЗИОНЕРА

ЗАБАВА СТАРИХ БЕОГРАЂАНА

У Дому пензионера на Вождовцу увек је живо. Ако нису негде у шетњи, стари у свом Дому дочекују госте који долазе да их развеселе. Ово је један сусрет пензионера са

ансамблом „Жирано“. Старим песмама и романсама овај ансамбл је наше старије суграђане вратио у дане младости.

Драган ТРКУЉА

Најстарији суграђани су се увек лепо дружили

године не назире крај тешкоћама, свесни су били и чланови Извршног одбора Скупштине Републичког

СИЗ-а пензијског и инвалидског осигурања када су, октобра 1981, закључили да ће у предстојећој 1982. би-

ти још теже, јер ће бити мање средстава којима неће моћи да покрију све потребе, с обзиром на то да се очекује инфлација до 25 одсто.

Ипак, на захтев Извршног већа Србије а ради покривања расхода над приходима

Да стиже до сваког дома

„Глас осигураника“, који је сада већ посебна енциклопедија времена, данас је, као и дете рођено пре 40 година, сазрео, информативан, едукативан, препун информација, чланака о нашим здравственим и пензијским невољама, али и о истим проблемима и темама у комшилуку и широм Европе и света.

Његов задатак све више је да информише, појасни, одговори на многа питања која грађани постављају и која их муче. У неку руку, „Глас осигураника“ дође им као „драга Савета“, али и важан излог у свет социјале којој, нажалост, већина постаје редовна клијентела.

Нађе се у њему простора и за топлу људску причу о животу пензионера, патњама инвалида, лепотама наших бања. Посебан „зачин“ су занимљивости из живота старих. Похвале се сви подвизи пензионера, њихове веште руке, авантуре, да би им, на крају, кроз причу своје унуче Ике, бака испричала зашто је све данас тако како јесте.

Дакле, има у овом четрдесетогодишњаку много занимљивог, мудрог, промишљеног и важног. Треба га само читати. Многи новинари данас знају да ће сваког 1. и 15. у месецу имати много нових тема. Често се догађа да је „Глас осигураника“ обавештенији од свих других, да се прво у њему објаве важне информације из пензијског и здравственог осигурања.

Наравно, не значи да се не треба још „дотеривати“. „Глас осигураника“ данас, можда више него икада, има обавезу да помогне грађанима да без лутања од шалтера до шалтера, од службеника до службеника, на једном месту добију све битне информације. Наиме, права из здравственог и пензијског осигурања су за обичног човека толико „закукуљена“ да многи чак и не знају да имају нека права. Управо тај водич кроз права старих, запослених, незапослених, инвалида, треба да буде оно што „Глас осигураника“ два пута месечно нуди. Да би то и постигао он мора бити доступан већем броју људи па би било добро да стиже до сваког дома, па и до оних који се данас сматрају млађима, јер ће врло брзо и они бити „пацијенти“ шалтера и разних службеника у потрази за својим правима.

Љубинка Малешевић, новинар

ЗАБЕЛЕЖЕНО У МЕЂУВРЕМЕНУ

**Испод просека
60 одсто пензија**

Према најновијим подацима, на укупно подручју Србије има 296 хиљада 492 корисника пензија. Старосну пензију прима 115 хиљада 251 пензионер, инвалидску пензију користи 109 хиљада 526, а породичну пензију 80 хиљада 715 људи.

Просечна пензија на подручју Заједнице износи 2.444 динара. Пољаци, међутим, говоре да више од 60 одсто пензионера прима пензију мању од просечне. Тако, на пример око 20 хиљада пензионера прима пензију између 1500 и 1600 динара, а преко 80 хиљада пензионера има пензију између 1000 и 2000 динара. Ако се узму у обзир и они чије су пензије мање од 1500 динара, онда се може рећи да 161.413 корисника пензија има пензију мању од просечне.

Републичког СИЗ-а пензијског и инвалидског осигурања, почетком 1982. стиже „инјекција“ од 600 милиона динара из вишкова прихода буџета друштвено-политичких заједница и самоуправних интересних заједница, остварених у 1980. години.

И мада пензије губе трку са трошковима живота, многи не размишљају о томе већ како да искористе повољности новог статута Заједнице везане за инвалидске пензије: неочекивано је велики прилив захтева осигураника за одлазак у ову врсту пензија, међу њима и великом броја неоправданих захтева – само у првих десет месеци 1981. године, у 16.214 захтева није било утврђено ни једно право из

40

1969–2009.

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

Све бољи с годинама

Поводом великог и значајног јубилеја нашег и нашег „Глас осигураника“, од срца уредници и свим колегама у редакцији честитам 40. рођендан. Без обзира на године, „Глас осигураника“ (чији сам сарадник више од 15 година, млађи је од мене четири године, а рођени смо истога дана, 14. јуна) изгледа одлично, изванредан је, и у Смедеревској Паланци је доста читан, и то не само међу људима трећег доба, већ га чита и млађа популација. С великом пажњом се чека излазак сваког новог броја, који је од насловне стране па до краја текстуално и технички изванредно урађен и само тако наставите.

Још једном од срца честитам јубилеј, са жељом да лист још дуго траје, да буде још бољи и још читанији.

*С поштовањем,
Славољуб
Костанчиновић,
сарадник из
Смедеревске Паланке*

пензијског и инвалидског осигурања, а није било ретко да су на Комисију излазила и млађа лица „која немају ни потребан стаж за пензију, нити су по мишљењу ординирајућег лекара неспособна за рад“.

**Татјана Кршић
Миланка Иванчајић**

Салата као главни оброк

Навикли смо да је салата додатак уз јело од поврћа и/или меса, али она може да буде и главни оброк – ако у њој једно поврће буде главно, а додају му се, свеже или барено, неко друго поврће и намирнице којима се обезбеђују беланчевине, угљени хидрати и остали неопходни састојци.

Све намирнице се користе свеже, сем оних које морају да се кувају (грашак, кромпир, пиринач, тестенина, риба) или је пожељно да се кратко обаре (боранија, карфиол, спанаћ). Поједине намирнице морају да се уситне, на пример шаргарепа и јабука се крупно нарендају, паприка се исече на штапиће, купус на танке резанце итд., и то се неће наводити у рецепти-ма јер је свима познато.

Додаци

Препоручује се да се, кад год је могуће, у салату (по порцији тежине 200-250 грама, што се по

жељи може повећати или смањити) дода кашичица свежих или дехидрираних клица (има их у продавницама здраве хране и већим самопослугама) или пропрженог сусама, кашика пропрженог и уситњеног ораха, бадема, семени бундеве или сунцокрета, чиме ће салата бити обогаћена важним састојцима које ови плодови имају; корисна је и једна љута папричица.

Зачињавање

Идеја је да се салата зачини неким хладним или топлим сосом, а коме то не одговара, може

да користи уобичајену мешавину уља и сирћета. Међутим, ако се салата стално зачињава на исти начин (мешавином сунцокретовог уља и сирћета), може постати досадно. Корисно је да се преливи за салате чешће мењају, на пример, по порцији, уместо сунцокретовог, узети кашичицу маслиновог или уља од семенки грожђа, или специјалне мешавине уља за салату (рецимо, маслиново и бундевино); уместо уља, могуће је користити јогурт, али избегавати киселу павлаку и мајонез.

Такође, уместо алкохолног сирћета, по порцији сипати кашику лимуна,

јабуковог или балзамичког сирћета.

Свако може да направи мале залихе ароматичног сирћета тако што ће у бочице од сокова или минералне воде сипати око децилитар сирћета па у једну бочицу додати две кашике сецканог листа босиљка, у другу мирођије итд., и након неколико дана ароматично сирће може да се користи.

Мешавина уља и сирћета може да се обогати са мало сенфа и/или бибера.

Посипање

Свака салата може да се после сецканим зачинским лишћем по избору (першун, целер, мирођија, мајчина душица и др.) и то се у рецептима посебно не наводи. Зачинско лишће, као и свеже поврће, нарочито парадајз и зелену салату, треба сецкати и додавати у јело непосредно пред служење јер се дејством кисеоника из ваздуха уништава витамин Це и неки други корисни састојци.

Рецепти који се овде дају треба да послуже као инспирација и за другачије комбинације. Количински, намењени су за четири порције, с тим што основне намирнице треба 500 грама, а осталих у наведеној тежини.

Боранија

Пола килограма бораније, по 100 г кукуруза шећерца, шаргарепа, корена першуна или пашканата и пиринча прелити сосом од сира који се припрема на следећи начин: на 20 г бутера или две кашике уља један минут пржити

25 г интегралног или меког белог брашна, прелити са три децилитра млека и, кад прокључа, додати 200 г посног младог сира; уз стално мешање сачекати да се сир отопи, па убацити листиће од 150 г горгонзоле или другог тврдог сира и на тихој ватри мешати док се и овај сир не отопи (водећи рачуна да не прокључа) и посути са пола кашичице белог бибера и наврх ножа соли. Овај сос може да се користи и за преливање других врста салата или барене тестенине.

Грашак

Пола килограма грашка, три кисела краставчића или два свежа средње величине, 200 г кромпира скуваног у љусци и беланца од четири кувана јајета прелити сосом: четири пасирана тврдо барена жуманцета, кашичица сенфа, пола кашичице шећера, сок од једног лимуна и три кашике јогурта или киселе павлаке.

Карфиол

Пола килограма карфиола, по 100 грама празилука и крушке (или налиселе јабуке), две кашике клица и две кашике млевених ораха прелити сосом од паприка: 5-6 дугих љутих црвених паприка, пет крупних зрелих и ољуштених парадајза, мала главица црног лука и веза младог белог лука или 5-6 ченова белог лука, пола везе першуна, три кашике маслиновог или другог уља и по пола кашичице бибера, соли и шећера, измиксати.

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Узеше нам патенте

Како је изборни кандидат једне суседне нам државе показао да се и у популарном занимању званом политичар може бити искрен

Донесе неки дан, чедо моје, онај наш кум Стева новине и тури ми под нос да читам, мада сам му милион пута казала да о политици више нећу ни да читам, ни да диваним. Ал', рече он да нису наши у питању, него комшијски, и да је, канда, овај баш искрен. Што обећа, то ће испунити.

Ко би, љуби те баба, одолео а да не прочита и такво чудо. Имала сам шта и видети. На великој рекламној слици за изборе лепо пише: „Мени све – вама ништа“, а још има и други натпис: „Вама ће бити исто, а мени боље!“

‘Оће човек да буде начелник у својој сиромашној општини, где већ годинама владају неки што су народу обећавали благостање, а трпали у своје џепове.

И да видиш, чедо моје, шта пишу – смејали су му се на скуповима кад је говорио овим речима: „Не занима ме опште добро, улазим у политику искључиво због личне користи. Кандидујем се да бих имао службену картицу и стан у Сплиту!“

Још кад је најавио да ће, кад буде начелник, решити проблем фудбалског игралишта тако што ће продати своју њиву општини за велики новац, а ондак на њој парама пореских обвезника изградити терен, дошло ми да плачем. Па то је наш патент, али ће га опет други обнародовати! Али, мора да наши кандидати ћуте о томе због уласка у Европу, и због демократије. Јесте кум Стева нешто спомињао луку и земљиште око ње, ал' ваљда то није у интересу државе да се о томе прича јавно. Народ ко народ,

увек нешто шушка и прича о ствари-ма у које се не разуме, и тако угрожава државни интерес!

Да се вратим ја на оног из друге државе што је, мада није имао у својој кампањи стручњаке за маркетинг, а ни подршку власти, ипак ушао у други круг. Па ако и не сагради игралиште на својој њиви о трошку народа, то јест, ако ипак не победи, разгалио је своје симпатизере које иначе назива овчицама, и показао да се и у овом популарном занимању званом политичар, може бити искрен.

Дође утом и Милеса са својом шамлицом и седе у лад оне наше старе липе која само што није процветала, па поче да отвара неку куверту и вади из ње листиће. Ошину је кум Стева погледом јер је осетио да је с политичким диваном готово. А Милеса приупита да л' би јој неко знао протумачит здравствене налазе. Свашта јој доктор написао и забранио због притиска и масноће. Те не сме ово, а мора оно; да нарочито води рачуна о исхрани, а и да се не једи ни око чега. Још јој је саветовао да једе лаку храну, да чешће иде у башту него у пушницу; да се мане и меса и сланине, него да једе више вегетаријански.

Кум Стева, кад чу ту реч вегетаријански, прекиде Милесино вајкање, и посаветова је да чим они из Уније метну Србију на белу листу без виза, она направи пасош и оде на тренинг за вегетаријанца у неки градић крај Брисела, у Белгији. Чуо је он да су тамо власти увеле да се једном недељно једе по вегетаријански. Пример су дали

чланови градске владе који иду у те ресторане на биљну исхрану, а то ће ускоро бити уведено и у школе.

И сад су они, европски људи, као, увели нешто посебно! Немају појма колико је Србија, захваљујући својим, нарочито градским пензионерима и другој сиротињи, у том здравом животу одмакла испред њих. Па то што Белгијанци једном недељно неће јести месо и није неки домет да би о томе писале новине, јер осталим данима кркају шта ‘оће. Пуне им радње свега готовог, полуготовог, конзервираног, смрзнутог... А пуни и буђелари, ко што и приличи грађанима европске престонице.

Ди су домаћи новинари да им пошаљу чланак о нашим здравим навикама! Већина овдашњих пензионера већ годинама презире месо. Кад га наредују у ветринама – од шницли, бифтека, розбратни, кармонадли, груди, ребара и осталих фела, у то не би наш просечан пензионер, а она већина испод просека поготово, ни погледао! Јер можда тим животињама од којих је месо нису довољно поштована права, можда нису ни приметиле своје генетске модификације, а и начин на који су убијене сигурно није по законима Европе. И зато наши пензионери у већини случајева окрећу главу од тих ветрина.

Е, сад, чедо моје, омакне се и њима једном недељно да купе по двеста, триста грама нечег месног, тек да комшије не помисле како се праве важни јер су у тој вегетаријанској моди далеко испред Европљана.

Унука Ика

НА ПОМОЛУ ПЕНЗИОНЕРСКА КРИЗА И У НАЈМНОГОЉУДНИЈОЈ ЗЕМЉИ СВЕТА

Оглед на чиновницима

У припреми за долазећи талас старих, Кини предстоји нови „дуги марш“ – према реформама које су ове године почеле „пилот“ програмом у пет покрајина

Кина није географски највећа земља на свету, али демографски јесте. Са 1.330.598.800 становника (према такозваном популационом часовнику, на дан 25. маја ове године), она је најмногољуднија – практично сваки пети становник планете данас је Кинез (не рачунајући кинеску дијаспору).

Са овим, почетним великим бројем, велики су и сви остали. Па и онај који се односи на нашу тему, пензионерску.

Кина, донедавно сматрана демографски младом нацијом, то наине више није. Према критеријумима које примењују Уједињене нације, једно друштво постаје „старо“ када број оних са 65 или више година пређе седам одсто укупног броја становника. Кина је тај праг већ прешла, мада је тешко утврдити тачно када – негде између 2000. и 2005, према проценама статистичара.

Негде до године, број Кинеза који завршавају или су завршили радни век (оних старијих од 60), достићи ће 175 милиона, или близу 13 одсто становника.

Издраваних двоструко више

Посматрано из мало другачијег угла, статистика каже да је 2005. било 16 старијих Кинеза на сваких стотину запослених. Али већ 2025, број оних које треба издржавати попеће се на 32 на сваких сто који раде, а пројекције веле да ће средином века бити чак 430 милиона Кинеза старијих од 60 година, од тога чак 103 милиона оних са више од 80.

Како ће они бити социјално заштићени? Кинески државни пензијски систем сада покрива само мали део укупне радне снаге, док је приватни пензијски систем још у колевци. Све у свему, од укупног броја кинеских радника који су завршили каријеру, неку врсту формалне

пензије прима 215 милиона у градовима и око 50 милиона у селима. Кинези су, истина, познати као велике штедише, али, упркос томе, само мали број њих успева да приштеди довољно за старо доба. Због тога ће у догледној будућности већина зависити од традиционалног ослоња – од своје деце. Али, пошто се и Кина модернизује, и тај систем бива изложен све већем стресу.

То све значи само једно – да, ако се Кина благовремено не припреми за долазећи талас старих, предстоји јој пензионерска криза циновских пропорција. Неизбежан је, дакле, нови „дуги марш“ – према пензијским реформама.

Да се на то мисли и у Пекингу, сведочи одлука, донета још почетком ове године, да се започне са „пилот“ реформом у пет покрајина. Овај програм ће обухватити запослене у државним институцијама. Што се тиче универзалне социјалне заштите старих, она

је сада у надлежности локалних власти, док се у Пекингу такође спрема и пилот програм свеобухватне заштите старих, који ће, за почетак, обухватити само десет одсто кинеских општина.

Све ово не подразумева да и досад није било државног пензијског система – проблем је у томе што је он био неадекватан и недовољно свеобухватан, уз, разуме се, уобичајени јаз између оног што је нормирано и што је постигано.

Не уздају се у државу

Први већи реформски кораци предузети су са почетком кинеских економских реформи, пре 30 година, када је систем пензијских фондова који су финансирала државна предузећа почео да прераста у централни државни пензијски систем. Почетком деведесетих овоме почињу да се додају и приватни рачуни. У 2000. створен је Национални фонд социјалне

сигурности, да би 2004. био уведен и додатни стуб који је подразумевао и посебне уплате на нивоу предузећа.

Национални фонд социјалне сигурности данас као главни задатак има да премости јаз између ресурса пензијског система и помених будућих захтева који ће проистећи из демографских промена. Овај фонд је зато активан играч како на кинеским, тако и на страним берзама. Укупна свота којом управља овај фонд тренутно је нешто већа од 70 милијарди долара!

Како на ове системске мере реагују сами Кинези? Према истраживању које је спровео „Чајна јут дејли“ (дневник за омладину), њих осмором од сваких десет нису баш оптимисти: они смањују личну потрошњу и повећавају штедњу јер не верују да ће им држа-

Историјски шок

У свим пензијским фондима света данас се налази свота од 20 милиона (хиљада милијарди) долара, што је чак половина глобалног бруто производа, али само петина међународног тржишта капитала.

Људи старији од 60 година данас чине 10 одсто укупног светског становништва, а предвиђа се да ће их до 2030. бити 17 одсто.

Експерти тврде да је у току највећа демографска трансформација у историји човечанства.

ва бити од помоћи кад се пензионису и остаре.

Иако је и даље глобална економска локомотива, коју је светска криза погодила мање него велике западне економије, Кина се суочава са великим изазовима који би могли да буду драматични управо због њених великих бројева. Због тога се може рећи да ова велика земља у социјалном погледу улази у један деликатан период, са не баш малим ризицима да он буде и критичан.

Милан Бекин

Узбуна због врућина

Преране и превисоке температуре у нашем суседству већ су зазвониле на узбуну: у Загребу су Центар за геронтологију и Министарство здравства и социјалне бриге пре неколико дана објавили посебне мере за заштиту здравља старијих особа, посебно оболелих од хроничних и кардиоваскуларних болести.

Старији, нарочито срчани болесници и дијабетичари, тако су посаветовани да ујутро и увече што више борава у природи, да се никако не излажу сунцу од 10 до 17 сати, а да приликом изласка главу заштите шеширом, марамом или капом; препоручено је

обавезно узимање до два литра течности дневно и избегавање пржених, похованих, слатких, сланих и зачињених јела; неопходна је, наведено је, чешћа контрола крвног притиска, а свака појава главобоље, мучнине, вртоглавице и дехидрације проглашене су знаком узбуне због којег старији морају хитно да се јаве свом породичном лекару или најближој хитној помоћи.

Породици и пријатељима саветује се да чешће контактирају старије, и по неколико пута дневно, а овима, пак, да увек код себе имају основне податке – име и презиме, годину рођења, адресу становања и број телефона контакт особе.

Данци најсрећнији

По најновијем извештају ОЕЦД-а, Данска је, међу 140 држава у свету, земља чији се становници осећају најсрећнијим!

У редоследу испитиваних земаља, ниво среће је, очекивано, и даље највиши међу становницима северног дела Европе: Данска и Финска, а придружила им се и Холандија, нашле су се на врху листе најсрећнијих земаља.

Међу првих 100 држава задовољних становника, само су три ван европских граница: САД, Нови Зеланд и Канада.

Занимљиво је да се САД, некадашња обећана земља, није нашла ни међу првих десет.

Критеријум у овом рангирању био је осећај животног задовољства, а као одговор на то питање ОЕЦД је користио податке светске анкете коју је спровео „Галуп“ у 140 земаља света.

У свакој земљи у анкети је учествовало најмање 1.000 испитаника старијих од 15 година, а резултати су бодовани на лествици од 1 до 100.

Државе северне Европе имале су сјајне резултате

највише због њихове здраве економије. Ипак, чини се да богатство није кључни разлог среће, већ су за то заслужне породице и друштвене мреже којима су људи окружени, као и равнотежа између рада и приватног живота. Иако скандинавске земље имају највиши приход по глави становника, просечна радна недеља тамо не траје дуже од 37 сати, а осећају среће доприноси и ниска незапосленост која је у Данској два одсто, у Норвешкој 2,6, а у Холандији 4,5 процената.

С полицајцем по пензију

Пензионери једног кварта у источном Лондону који се плаше да би могли да буду опљачкани после подизања новца из банке, могу да траже полицијску пратњу до куће, саопштила је лондонска полиција.

Постери, постављени у близини банака и пошта, објашњавају становницима четврти да могу телефоном да закажу пратњу полицајца у цивилу од банке до куће. У

позиву се наводи да полицајац прати пензионера „на сигурној раздаљини“ да не би привукао пажњу.

– Било је неколико инцидената у којима су старији људи били нападнути после подизања новца и ова иницијатива, која се остварује већ пет месеци, део је уобичајених дужности нашег тима – објашњено је у полицији.

НАЈСТАРИЈИ АКЦИОНАР У АЗБУКОВИЦИ ЧИО И ЗАДОВОЉАН

Добродушност ме чува

Дочекао десеторо праунучади и да лане заигра унуци у сватовском колу

Пензионер Љубомир Пуцаревић има 96 година и живи у селу Узовници код Љубовије. Има ли савет шта треба људи да раде да би дочекали дубоку старост здрави, чили и у свако доба расположени као он?

– Нисам ти ја вичан да лепо говорим за новине. Подготовка за наш „Глас осигураника“. Искрено, за дуг живот, колико ја знам, не постоји један рецепт. Ја никад нисам бирао јело. Док сам био млађи волео сам да попијем по неколико чашица добре шљивовице. Други алкохол, сем покоје чаше црног вина, нисам пио. Живео сам без мржње. Добродушност ме и чува. Рођен сам 14. маја 1914. године, у кошари. Била је направљена од бикових, секиром тесаних дасака, прекривена сламом од ражи и овса. Имала је две просторије, у једној је моја мајка Јела затварала овце и козе, а друга је служила за становање... Како знам за себе, радио сам физичке послове и ништа ми није било тешко. На служење

Љубомир Пуцаревић

војске отишао сам 7. маја 1935, био сам у краљевој гарди, у коњици, у касарни на Топчидеру у Београду 18 месеци. Још памтим да је моја сабља имала регистарски број 503, а на пушци је био 11.171. Командиру чете било је име Чедомир Јовановић. По чину је био капетан – доказује Љубомир менталну виталност.

Осећа се, каже, као да је тек превалио шездесету. Истина, мало слабије чује, има и наочаре које му служе за читање. Код лекара је био због прехладе пре осам година. Не воли да буде беспослен. Увек нешто

ради, у близини куће има башту у којој узгаја разно поврће за себе. Има и малу плантажу малина.

– Волим да одем у шуму. Сваке године без ичије помоћи себи обезбедим огрев, дрва исечем на ситне комаде и сложим их испод стреје помоћне зграде, па сам током зиме безбрижан – вели Љубомир.

Иако сам, каже да живи добро.

– Радио сам 12 година у Шумском газдинству „Боранџа“ из Лознице, као секач дрвета, 15 година у руднику олова и цинка „Велики Мајдан“ код Љубовије био сам копач руде. Са 27 година радног стажа отишао сам у инвалидску пензију 1971. године. Пензија ми је 24.000 динара. Сасвим довољно за живот и да плаћам порез на имовину коју имам. Уредно плаћам струју и телефон. Телевизор немам, радио не слушам. Кад сам беспослен, у дворишту седим, одмарам се. Волим да читам и књиге. Али само штампане ћирилицом. Прочитао сам их доста, „Срп-

ску трилогију“ осам, а „Хајдук Станка“ 10 пута. Комшије дођу да мало попричамо и попијемо по кафу и ракијицу. Најчешће наврате Раденко и Миодраг Пуцаревић. Често и ја одем код њих. Богами, вреди имати овакве комшије – прича старина.

Има, каже, шесторо деце, три кћерке и три сина.

– Кћерке су удате и живе у Љубовији. Синови су у Београду, имају кров над главом. И средства за живот. Кћерке ме обилазе често. Дођу, припреме ми храну и поспреме кућу. Пресрећан сам што сам доживео да имам десеторо праунучади. Прошле године моја кћерка Косана удавала је кћерку Миладу. Био сам на свадби и заиграо у сватовском колу. И запевао сам. Одувек сам уживао да се веселим. Преживео сам свашта. Било је доброг и лошег. И, ето, као што видите, доживео сам да будем и најстарији акционар у азбучковачком крају па и шире – са благим осмехом каже Љубомир Пуцаревић.

Вана Ћишили

У ЖАБАРИМА НОВИ ЦЕНТАР ЗА УСЛУГЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Да старима буде лакше

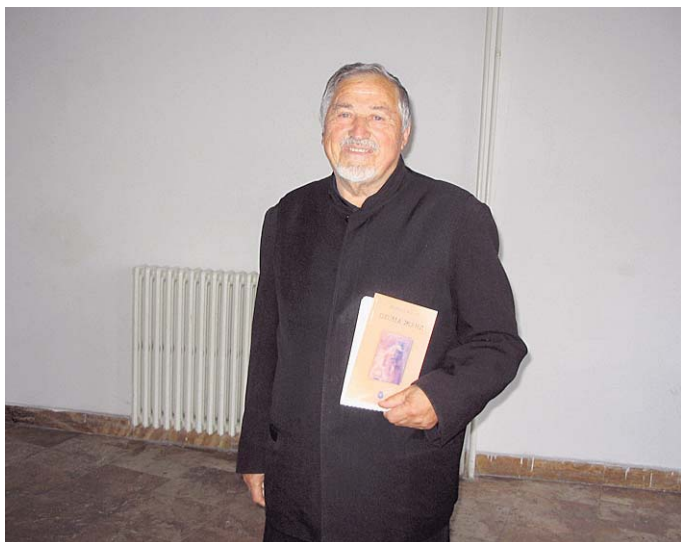
Недавно је у Жабарима Расим Љајић, министар за рад и социјалну заштиту, отворио нови центар за локалне услуге социјалне заштите који ће пружати услуге старим, изнемоглим и усамљеним особама. Жабари су, иначе, међу првима у Србији, у сарадњи са ресорним Министарством, започели пројекат заштите старих лица у сеоским насељима уз помоћ геронто-домаћица.

– Задовољство ми је што могу да представим нови модел који предста-

вља виши стандард у области заштите старих лица у Србији. Суочавамо се са чињеницом да велики број старих живе сами у удаљеним сеоским подручјима и зато је пројекат „Помоћ у кући“ са геронто-домаћицама од посебне важности. У складу са могућностима које су због економске кризе доста лимитиране, настојаћемо да овај пројекат развијамо и помогнемо свакој јединици локалне самоуправе да у њој заживи и развија се – рекао је Љајић.

С. Е.

Тихомир Радивојевић

Највећи део радног века Тихомир Радивојевић је провео као свештеник у кутлешкој цркви, недалеко од Лесковца, а после његовог пензионисања ту дужност преузео је млади свештеник Душко Капларевић из Благаца.

– Лане смо се договорили са Црквеним одбором да формирамо библиотеку при цркви у Кутлешу за потребе ученика суседне основне школе, ђака осмогодишње школе из Брестовца и верника из Шарлинца, Кутлеша, Липовице и других околних села. Већ смо прикупили око 4.500 књига, а највише нам је помогла Матица српска

из Новог Сада, која нам је даровала стотину књига. Поменуо бих Културни центар из Лесковца, Народну библиотеку, Народни музеј, али и многобројне писце из Лесковца и околине који су се такође одазвали нашем позиву. Више од стотину књига добили смо од Светигоре, Митрополије црногорско-приморске, Вечерње новости су нам послале едицију „Миленијум“, а „Бисере српске књижевности“ добили смо од Политике – каже отац Радивојевић.

Тако су у библиотеци популарне књиге за децу и одрасле, али и де-

ла верске садржине и публикације из историје, пољопривреде, здравства и других области. Акција прикупљања књига, каже Радивојевић, биће настављена и наредних година.

– Прво радно место ми је био манастир Свети Јован у Јашуњи, до 1973. године. Тада долазим у кутлешку парохију где је био чувени свештеник поп Бора Станисавчић, родом из Лесковца. Ту, у кутлешкој парохији, завршио сам радни век после више од 50 година службе – поносито говори отац Тихомир Радивојевић.

Данило Коцић

ПЕНЗИОНЕРИ НОВЕ ПАЗОВЕ БЕЗ СВОГ ДОМА

Увек нешто прече

Ни већег места ни горих услова за пензионере. Од двадесетак хиљада становника Нове Пазове више од 3.000 су пензионери. Шта они раде кад ништа не раде?

Једни помажу потомцима, други брину о унуцима, трећи шетају, четврти се окупљају у центру града и расправљају о домаћим и светским темама, а најмањи број се састаје у тзв. дому пензионера.

Јер, њихов „дом“ је једна зграда бивше грађевинске оперативе која има канцеларију са два расклиматана стола за опслуживање пензионерских жеља и проблема.

Председник Месне организације Милена Стајчић, која „заседа“ свакодневно у канцеларији у којој је до-

скора био пензионерски бифе, са доминама, шахом и понеким листом, зна да не може да се похвали условима за рад, живот и окупљање својих колега.

– Заиста је срамота у каквим условима ради Удружење пензионера Нове Пазове. Пре десетак година, при увођењу новог самодоприноса, предвиђена је изградња дома пензионера. Све се на томе завршило, јер увек су се појављивала преча посла, па за пензионере није било новца ни времена – објашњава Милена Стајчић.

Пензионери су годинама у Новој Пазови играли најзначајнију улогу у друштвеном животу, били су носиоци свих акција, учесници у хуманитарним активностима. А и сада би се прихватили посла, да имају где.

Такозвани дом пензионера

– И поред недостатка сопственог простора, организујемо посете историјским и културним местима, одржавамо другарске сусрете уз музику и игру у Ловачком дому. Међу пензионерима има људи разних струка који су спремни личним радом да учествују у изградњи дома пензионера. Наравно, најпре би месна заједница

и општина Стара Пазова требало да нам обезбеде локацију. Новој Пазови је потребан један друштвени дом за смештај и окупљање више организација и клубова, за свестран друштвени и културни живот, не само пензионера већ и младих и свих грађана – залаже се Милена Стајчић.

Ј. Вуковић

У САВЕЗУ СЛЕПИХ СРБИЈЕ

Кажи, али лепо

Такмичење слепих и слабовидих у рецитовању, под називом „Кажи, али лепо“, одржано је по трећи пут у Београду, у библиотеци Савеза слепих Србије. Прво место у категорији младих до 16 година освојио је Стефан Стевановић, ученик осмог разреда школе „Вељко Рамадановић“ из Земуна, друго Ана Јовичић, ученица шестог разреда исте школе, а треће Милан Митровић, основац из Пожаревца.

Жири у саставу мр Ранко Бурић, Слободанка Матић и глумица Тамара Вучковић-Манојловић прогласио је победнике и у категорији старијих, у којој су се такмичили слепи из Београда, Ужица, Зрењанина, Пирота, Зајечара,

Панчева, Новог Сада и других места: Драган Поповић, књижевник из Ужица, освојио је прво, Милица Живковић, студенткиња из Београда, друго, а Будимка Тошић, песникиња из Ужица, треће место. **М. И.**

ШАБАЧКЕ ТКАЉЕ ПРЕДСТАВИЛЕ НОВЕ МОДЕЛЕ

Вез на модној писти

У реновираном позоришту у Шапцу средином маја одржани су трећи дани моде – „Fashion day SPRING 2009“, које је искористила и ткачка радионица „Повесмо“ шабачке Организације инвалида рада да прикаже нове радове.

Представљени су модели који могу да се носе у свакодневном животу: лагане летње хаљине од белог платна украсене чипком, везом, порупчићима, панталоне са детаљима веза, тунике, хаљине као створене за матурске свечаности...

Највећи аплауз на ревији изазвале су две девојчице обучене у народну ношњу Мачве, али и стилизовани модел хаљине за будућу невесту.

Манекенке су биле веома расположене, чак и када су морале да се у брзом темпу пресвлаче за другу поставку. Председница Организације инвалида рада Мира Савковић у завршној сцени поделила је руже младим манекенкама и побрала велики аплауз који је био доказ да је ова ревија наишла на подршку присутних. **Д. Мијатовић**

Испред казана за печење ракије

„НОЋ МУЗЕЈА“ У КИКИНДИ

Мајстори старих заната

Кикинда је један од 41 града у Србији који су 16. маја организовали „Ноћ музеја“, а Кикиндски народни музеј приредио је програм који је приказао на занимљив начин развој овог војвођанског града у 19. и 20. веку. Двовековни времеплов је привукао више од три хиљаде посетилаца, надмашивши бројем приредбе одржане две претходне године.

У згради Курије, историјског споменика, где је смештен Народни музеј, изложени су предмети и увећане старе разгледнице града који је у свом имену носио атрибут „Велика“ (Кикинда), односно на мађарском језику Nagy и на немачком Gross.

У дворишту тог здања представили су се мајстори старих заната.

С. Завишић

БЕОГРАД

Конкурс „Златни стих“

Седми фестивал стваралаштва старијих „Златно доба 2009“ у организацији клубова Геронтолошког центра Београд расписује поетски конкурс намењен онима којима су године управо инспирација и прилика за нове риме живота.

Право учешћа имају сви стари 60 и више година са пребивалиштем у Београду, уз услов да нису чланови Удружења књижевника Србије; тема конкурса је слободна; достављају се до три необјављене песме (у три примерка) најдуже до 25 стихова које се потписују шифром (у једној коверти се шаљу све песме под истом шифром); решење шифре (са подацима: име и презиме, година рођења, адреса и број телефона) доставља се у посебној, затвореној коверти.

Радови се шаљу поштом до 1. септембра 2009. на адресу: Геронтолошки центар Београд, ПЈ „Дневни центри и клубови“, Марије Бурсаћ 49, 11080 Земун, са назнаком „За поетски конкурс“.

Најбоље радове жири ће наградити за време трајања Фестивала (од 23. до 25. септембра), а одабране песме биће и објављене у часопису „Златно доба“ Геронтолошког центра Београд.

Вера Витезовић

БАЊА КОВИЉАЧА

Одушевљени Словенци

Средином маја у Специјалној болници за рехабилитацију у Бањи Ковиљачи боравила је група од 30 пензионера из словеначког градића Зрече недалеко од Цеља. У седмодневном боравку упознали су и лепоте лозничког краја и посетили неколико знаменитости, кућу Вука Караџића у Тршићу, манастир Тронушу, били на планини Гучеву и шетали обалом плаховите и лепе Дрине.

– Одушевљени смо лепотом Бање Ковиљаче и њеном околином – каже Мајда Дресник, пензионер из Зрече. – У бањи смо лепо примљени, били смо почашћени најлепшим српским

Детаљ из бање

специјалитетима... У току године ћемо у Ковиљачу послати још неколико група пензионера из Зрече, а о њеним лепотама причаћемо и пензионерима суседног Цеља, удаљеног само 25 километара, па ће свакако и међу њима бити оних који ће пожелети да посете подрињску лепотицу.

В. Ђишила

СУРЧИН

Турнир у шаху и пикаду

Општинско удружење пензионера Сурчин одржало је турнир у шаху и пикаду за старија лица под називом „Живимо заједно“. Покровитељ је била социо-хуманитарна организација „Ластавица“ с којом удружење, уз обострану корист, сарађује годину дана.

Пре почетка манифестације др Клара Вуковић, сарадник „Ластавице“, одржала је предавање о болестима костију – остеопорози и артритису, које је педесетак чланова

удружења пензионера пажљиво саслушало и на крају постављало питања на ту тему.

Организатор такмичења у шаху, уз учешће десет чланова, био је Владимир Манчић, а у пикаду, са двадесет такмичара, Борисав Симић.

Победници у шаху су Ђорђе Алексић из Бечмена, Недељко Гајић и Слободан Гавриловић из Добановаца. Најбољи у пикаду су Миодраг Ратковић из Добановаца, Душан Аленијевићски и Јелица Борановић из Бечмена.

Атмосфера је била пријатна, уз такмичења и дружење, а победници су добили пригодне симболичне поклоне од „Ластавице“.

Миодраг Ратковић

ДЕБРЦ

Медицинари у клубовима

У Клубу пензионера у Дебрцу здравствено особље из овог места и Владимираца често најстаријима пружа бесплатне услуге: предсретљиве медицинске сестре мере крвни притисак и контролишу проценат шећера у крви, а очни лекари вид. Према речима др Славољуба М. Савића, директора Дома здравља у Владимирцима, медицинско особље ће и убудуће пружати бесплатне услуге пензионерима и у другим местима ове општине.

З. Ђ.

СВРЉИГ

Поново школско звоно

Велики број пензионера сврљишке ОШ „Добрила Стамболић“, која покрива читаво подручје општине, по традицији је присуствовао свечаности поводом 20. маја, дана школе.

Пензионерима, просветним и помоћним радницима школе, овај сусрет увек остане у лепом сећању јер је то прилика да се поново окупе, да се виде и, што је најважније, да чују школско звоно и веселу дечју грају.

– Мени је посебно драго да ученици наше школе и даље бележе добре успехе и да велики број наставља успешно школовање – каже Красимир Радивојевић, дугогодишњи пензионер ове школе.

Д. Петковић

КУПУСИНА

Велики „Мајски бал“

У оквиру плана активности за 2009, Месна организација инвалида рада из Купусине недавно је организовала „Мајски бал“. У великој сали основне школе окупило се близу три стотине учесника – чланова организација инвалида рада из Бачке Паланке, Темерина, Жабља, Црвенке и Апатина, као и организација пензионера из Куле, Оџака, Сомбора, Сирига, Каравукова и Апатина. Купусинци су угостили и представнике организације „Сами“ из Сомбора и Бачке Паланке.

Весна Дујмовић и Ратко Богић, председник ОО ИР Апатин

Председник МО Купусина Весна Дујмовић поделила је, осим радости сусретања са гостима, и више захвалница, уз обећање да ће сличних сусрета у овом баштованском крају бити још. „Мајски бал“ је, уз вечеру, томболу и, наравно, плес, потрајао до дубоко у ноћ.

Зоран Богић

ПЕНЗИОНЕРСКИ КУТАК

АЛЕКСИНАЦ

Брига о чланству

У Алексинцу је одржана Годишња скупштина Општинске организације пензионера на којој је, поред осталог, усвојен извештај о раду у 2008. и план активности за ову годину.

Председник Организације Мирослав Здравковић истакао је да је значајна пажња посвећена организационом и кадровском јачању месних организација.

– Можемо да се похвалимо да смо лане осигурали око 4.000 чланова, близу 50 одсто укупног броја пензионера у алексиначкој општини. Нашим пензионерима смо испоручили 1.336 тона угља, који је био јефтинији за две-три хиљаде динара него на стовариштима – нагласио је Здравковић.

Испоручено је и 650 пакета средстава за хигијену по нижим ценама, непокретним члановима подељено је 165 пакета основних намирница, а о трошку Фонда ПИО бање је

Мирослав Здравковић

користио 81 пензионер. Организовано је неколико излета у којима је учествовало 996 чланова.

По речима Здравковића, остварена је добра сарадња са Скупштином општине, Геронтолошким центром „Јеленац“, Центром за социјални рад, Црвеним крстом и другим институцијама, али и са пензионерима из Сурдулице, Власотинца, Врања, Прокупља, Лесковца, Куршумлије, Пирота, Крагујевца...

С. Илић

МРАМОРАК

Поверење због резултата

Једна од најбољих месних организација ОУП Ковин је, судећи по четворогодишњим резултатима и ономе што је изречено на недавно одржаној изборној скупштини, она у Мраморку.

Осим поузданог снабдевања огревом и намирницама, истакнуто је и велико залагање чланова Извршног одбора и председника Душана Романдића око адаптације запуштеног простора, који им је за рад уступила Месна заједница, као и опремања намештајем и инвентаром.

Због тога су чланови Скупштине одлучили да не мењају руководство ни у наредне четири године.

Љубиша Кијановић

МАЈДАНПЕК

Манастирима у походе

Рударска радозналост и жеља за сазнањем одвели су, недавно, четрдесет мајданпечких пензионера у походе манастирима источне Србије.

У организацији Удружења пензионера општине Мајданпек, ова група времешних прегалаца – која је стицала хлеб са седам кора и била лишена много чега – обишла је манастире Витовницу, Нимник и Горњак, а предахнула у четинарској шуми на Врелу Млаве, тој туристичкој атракцији Жагубице.

– Све ми то није било далеко, али се није имало времена – задовољно нам прича Александар Петровић, председник Удружења, а с њим су сагласни и сви његови сапутници. – Сада видим да је и раније требало наћи времена за упознавање са историјским и културним богатством овога краја и Србије, па ћемо у програм рада да уврстимо више оваквих излета да бисмо у албум старачких лепота унели и ове, на које као народ можемо да се поносимо.

П. Лаличић

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Посета пријатеља

Чланови Општинске организације пензионера Пожаревца, њих 120, предвођени председником Момиром Пејановићем, као и пензионери Горњег Милановца недавно су посетили Смедеревску Паланку. Гости су, поред обиласка

центра града на Јасеници, паланачке цркве и цркве Света Петка, посетили и излетиште Кисељак и градско језеро Кудреч.

У повратку су пензионери Пожаревца и Горњег Милановца обишли и манастир Копорин код Велике Планае.

Иначе, како нас је обавестио Слободан Б. Пантић, председник паланачких пензионера, град на Јасеници ускоро ће посетити и пензионери из Параћина. Актив жена Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке у јуну ће организовати забаву којој ће присуствовати пензионери из Пожаревца, Крагујевца, Параћина и Младеновца.

Сл. Костантиновић

ПОЖАРЕВАЦ

Прославили рођендан

У присуству пријатеља из братског Врања, из Крушевца, Смедеревске Паланке и општина Браничевског округа – Жабара, Петровца и Великог Градишта, Општинска организација пензионера Пожаревца обележила је 66. рођендан. У име Савеза пензионера Србије, свечаности је присуствовао секретар Рајко Јарић.

Пензионерска организација основана је 2. маја 1943. године да би се пензионерима, у условима ратне немаштине и фашистичке окупације, обезбедиле основне намирнице за преживљавање. Принципе самопомоћи, солидарности и узајамности задржала је до данашњих дана.

– У Пожаревцу живи око 15.000 пензионера од којих је око 6.000 учлањено у нашу организације. Разним акцијама као што су организовано снабдевање угљем и животним намирницама, обезбеђивање бесплатних лекова и аутобуског превоза, обилазак бањских лечилишта и историјских места, настојимо да живот наших чланова учинимо лакшим и лепшим – рекао је, поред осталог, на свечаности, мр Мирослав Степановић.

С. Е.

ПРОКУПЉЕ

Признање даваоцима

Од око 900 давалаца, колико годинама даје крв у општини Прокупље, једна трећина су припадници трећег доба – пензионери. Недавно, поводом Дана давалаца крви, многи пензионери добили су признања ОО Црвеног крста.

Укупно 15 најбољих давалаца досад је 902 пута дало крв. Предњаче Миодраг Станковић и Миливоје Обрадовић, даваоци по 112 пута, али и још по десетак пута за хитне потребе што, међутим, није евидентирано. Драгоценом течношћу најчешће су помогли у невољи и Предраг Пантић (98 пута), Зоран Ћирчић, Милан Коцуловић (75) и други. Међу даваоцима су и представнице лепшег пола, попут Секе Исаиловић (49), Јаворке Петковић (41 пут дала крв)...

– Знамо да смо многим помогли и наставићемо док нам здравље то буде омогућавало – кажу Станковић и Обрадовић.

Секретар ОО Црвеног крста Душица Динић захвалила је свим даваоцима пожелевши им добро здравље и да још дуго живе, посебно пензионери који су међу најревноснијим даваоцима крви.

Ж. Димкић

Миодраг Станковић

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен
Вашим писмима. Пишите
нам шта Вам се у нашем и
Вашем листу допада, а шта
би могло да буде боље, шта
бисте волели да прочитате
или да саопштите другим
читаоцима.

Адреса је Булевар умет-
ности број 10, 11070 Бео-
град, или електронском
поштом, на proffice@pio.rs

Тихо поскупљење

Знам да немате никаквог
утицаја на то, али немам ко-
га другог да питам: како је
могуће да овде за све важе
нека замрзавања, смањења и
штедња, сем за – РТС?

Нигде најавили, ни објави-
ли, само – на рачуну за струју
видим износ за ТВ претплату
повећан! Пензије су замрзну-
те, плате се смањују, одлажу
се и нека поскупљења... Каква
је то РТС „држава у држави“,
има ли неко ко њима одобра-
ва или не оваква поскупљења
или су они независнији од су-
дова и Народне банке Србије
и само узму, преко струјоме-
ра, колико им треба?

Сви ће ћутати и после овог
мог писма, али бар да се зна
да смо, и поред овог „пре-
ћутаног“ поскупљења, виде-
ли шта су урадили и да се
надамо да ће неко, моћнији
од нас пензионера и вас но-
винара, реаговати.

Г. Пантелић, Ниш

ПИСМА

Сељаци неравноправни и у смрти

Редован сам читалац вашег листа и имам све похва-
ле на садржај, али ово вам пишем због информације из
једног од претходних бројева која је код мене изазвала
велико нерасположење, а то су погребни трошкови за
преминуле пензионере: ако је неко умро а корисник је
радничке пензије његови наследници имају надокнаду
чак скоро три пута већу од надокнаде наследника зем-
љорадничког пензионера.

Рећи ћете да су пољопривредни пензионери много
мање година уплаћивали пензијски допринос (сходно то-
ме и имају минималне пензије које им једва стижу само
за лекове), а сви знамо да није давно била 1986. годи-
на када је први пут уведено плаћање доприноса за зем-
љорадничке пензије.

Такође питам, ко је од сељака добио деонице у фир-
мама које су приватизоване, а искључиво су у те фир-
ме пласирали своје производе (у мом Александровцу је
приватизована „Вино Жупа“, да ли је неком у држави
пало на памет да неку деоницу да неком пољопривред-
нику који је цео радни век пласирао свој производ у

то предузеће по ценама које му нико никад није гаран-
товао; у сличној су ситуацији били сељаци који су про-
изводили дуван, а да не помињемо како су награђени
сви који су радили у дуванској индустрији).

Мали милион ствари, као стамбени кредити, потро-
шачки кредити, плаћени годишњи одмори, плаћено од-
суство за умрлог члана, били су неприступачни сељаку
у односу на радника, па да ли морају и у последњем
часу живота и кад оду на онај божји свет да буду дис-
криминисани?

Да ли погреб радничког пензионера треба да личи
на достојанствен погреб, а погреб земљорадничког пен-
зионера на јад и беду?

Да ли неко ко је цео живот копао, риљао, носио пум-
пу на леђима, гледао у небо од чега му зависи летина
и опстанак, да ли неко ко плаче као мало дете када му
град убије летину која је дошла до уста, није у овој др-
жави равноправан члан овог друштва ни када умире?

У име свих породица земљорадничких пензионера по-
здрављам вас и молим да објавите ово моје писмо.

**Милица Бекрић,
Александровац**

Филијале Фонда ПИО

СРЕМСКА МИТРОВИЦА (оп-
штине Сремска Митровица,
Ириг, Рума, Пећинци, Стара Па-
зова, Инђија, Шид), Светог Ди-
митрија 4, тел.: 022/600-200
Служба Филијале: Стара Па-
зова

Испоставе: Рума и Шид

ЗРЕЊАНИН (општине Зрења-
нин, Нови Бечеј, Нова Црња,
Житиште, Сечањ), Краља Алек-
сандра I Карађорђевића 2а,
тел.: 023/519-500

Очекује се отварање испоста-
ва: Нова Црња, Нови Бечеј,
Сечањ, Житиште

СУБОТИЦА (општине Суботи-
ца, Бачка Топола, Мали Иђош),
Трг слободе 3,
тел.: 024/580-200

Служба Филијале: Бачка То-
пола

Испостава: Мали Иђош

ПАНЧЕВО (општине Панче-
во, Ковин, Алибунар, Ковачи-
ца, Опово), Војводе Путника
6, тел.: 013/345-922

Испоставе: Ковин, Алибунар
и Ковачица

СОМБОР (општине Сомбор,
Апатин, Кула, Оџаци), Степе
Степановића 18,
тел.: 025/22-351

Служба Филијале: Апатин, Ку-
ла и Оџаци

СЕНТА (општине Сента, Ка-
њижа и Ада), Карађорђева 7,
тел.: 024/815-313

Испоставе: Кањижа и Ада

ВРБАС (општине Врбас, Бе-
чеј, Србобран), Маршала Ти-
та 78а, тел.: 021/704-080

Служба Филијале: Бечеј
Испостава: Србобран.

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ СВОЈА ПРАВА

Спортски стаж

Врхунски спортисти – репрезентативци, или они који су се такмичили у првој лиги, у екипним спортовима, могу време бављења спортом да регулишу као стаж уплатом доприноса за пензијско и инвалидско осигурање.

Спортски стаж не може да се призна пре завршетка средње школе. Уколико је спортиста наставио школовање на факултету или вишој школи, то се не сматра препреком за признавање спортског стажа.

За признавање спортског стажа неопходно је, уз захтев, поднети следећа документа: сведочанство о завршеној средњој школи, потврду да је спортиста као члан одређеног клуба у одређеном периоду играо за тај клуб, или више клубова.

Поред тога, потребна је и потврда одговарајућег спортског савеза – фудбалског, рукометног, боксерског, шаховског, атлетског итд. да је спортиста био члан тог савеза у истом периоду. И, на крају, потврда Спортског савеза Србије да се тај спортиста такмичио у одређеном спорту, да је био репрезентативац, врхунски спортиста или да се такмичио у првој лиги. Наравно, неопходно је да сви подносиоци захтева приложе радну књижицу и личну карту, а мушкарци и доказ о служењу војног рока.

За бављење спортом у периоду до првог јула 1983. године, доноси се решење о признавању својства осигураника за време бављења спортском делатношћу, а по Уговору о спровођењу ПИО спортиста (Службени гласник Р. Србије бр. 50/79).

Од 1. 7. 1983. године бављење спортском делатношћу третирано је као самостална делатност, а спортисти су били осигураници тадашњег СИЗ-а ПИО самосталних делатности и обвезници доприноса; ко накнадно регулише бављење спортом у периоду после овог датума, стећи ће, уплатом доприноса, својство осигураника самосталне делатности, а за то неће бити доношено посебно решење.

И данас су спортисти осигураници самосталних делатности и могу на исти начин да регулишу спортски стаж у надлежној филијали ПИО.

Претходно је неопходно утврдити од када до када је овакав осигураник радио, тј. тачан период својства осигураника.

Увећање за учешће у НОБ-у

Миодраг Зајић – Врбница: Учесник сам рата од 1944. године. Од 1980. сам у пензији када ми је исплаћено увећање од 30 одсто на име учешћа у рату од 1944. године у износу од сто хиљада тадашњих динара, уназад за период од десет година. Од тада ми се то увећање од 30 одсто више не исплаћује. Интересује ме коме да се обратим да бих наставио да користим то право.

Одговор: Учесници НОБ-а од 1944. године приликом одласка у пензију имали су право на увећану пензију за 30 одсто, уз напомену да овако одређена пензија не може бити виша од 85 одсто пензијског основа.

Када сте 1980. године пензионисани, Вама је пензија одређена са овим увећањем на име учешћа у НОБ-у од 1944. године.

Тада је утврђен јединствен износ пензије са овим повећањем па се тако одређена пензија надаље редовно усклађивала до данашњег дана.

Нема законског основа нити могућности да Вам се утврђено повећање исплати једнократно, а после тога укине.

Да бисте били сигурни да ли Вам је пензија правилно утврђена и да ли се правилно исплаћује, поднесите захтев за проверу ових чињеница и да Вам се поново одреди усклађени износ пензије.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

*Весна Вићентијевић,
Сектор за односе с јавношћу*

Право на породичну пензију

Бранислав Бунјић – Подвис: Супруга ми је преминула 2. 11. 2002. године, са нешто више од 25 година радног стажа. Тада сам био у радном односу, синови такође. Мени је радни однос престао 26. 12. 2006. године као технолошком вишку. До 26. 12. 2008. примао сам накнаду од Националне службе за запошљавање. Одбијен сам за инвалидску пензију иако сам болестан. Интересује ме да ли имам право на породичну пензију јер 25. 9. 2009. године пуним 58 година живота.

Одговор: Чињеница да у моменту смрти супруге нико од чланова породице није остварио право на породичну пензију бар до Ваше 54. године живота, онемогућава Вас да сада остварите то право.

Законски услов је да удовац у тренутку смрти брачног друга 2002. године има најмање 53 године живота, а у 2009. години, због подизања старосне границе, 54 године, или да је у моменту престанка права на породичну пензију неког од деце навршио 54 године живота. Следеће, 2010, ова граница се помера за шест месеци па ће бити потребно 54 године и шест месеци, да би 2011. коначно било потребно 55 година живота.

Ви не испуњавате наведене законске услове да бисте остварили право на породичну пензију.

Заокруживање стажа

Н. Н. – Београд: Рођена сам 1934. године. У пензију сам отишла 1990. са 34 године, седам месеци и седам дана радног стажа. У пензијски основ ми није ушло седам месеци и седам дана, тако да ми је признато 84 одсто пензијског основа. Од 1986. године до пензионисања била сам уживалац II категорије инвалидности, добијала сам пун лични доходак. Да ли сада могу да уплатим допринос за период који ми недостаје до 35 година стажа? Ако бих се запослила да ли би ми био признат статус инвалида II категорије?

Одговор: Схватимо Вашу жељу да заокружите стаж на 35 година и остварите право на пуну старосну пензију. Али, чак и под претпоставком да Вас неко прими у радни однос са 75 година, нема никакву оба-

везу и да Вам продужи статус инвалида рада друге категорије, по ком основу сте остварили право 1990. Ово поготово стога што од 1997. године права по основу друге категорије инвалидности више не постоје, осим као стечено право за оне који су и после 1997. године наставили да раде пола радног времена. По Закону о ПИО од 2003, инвалиди рада II категорије и званично губе ова права стицањем услова за старосну пензију.

Осим претходно наведених проблема, да бисте стекли услов за прерачун пензије морали бисте да остварите стаж од најмање годину дана по садашњим прописима, а не пет месеци колико Вама недостаје до 35 година радног стажа.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИТ	ВОЂА РОБОВА У СТАРОМ РИМУ	БОДЉА НА ГРАНИ ДРЕВЕТА	ПРОЈЕКТИЛ НА ПОГОН	ПЛАНИНА КОД БЕОГРАДА	ОЦЕЊИВАЧКИ ОДБОР	РЕЧНИ РИБАР (МН.)	ФУДБАЛЕР КРИСТИЈАНО
ВОЗНИК НА СТРАЖИ							
ПРОПИС, НАРЕДБА							
ЛЕТОВАЛИШТЕ У ИСТРИ							
ОЗНАКА РЕОМИРА		ПРОПЕЛЕР АВИОНА НАША ГЛУМИЦА					
ТЕТКА ОДМИЛА					СИМБОЛ ИЛИНОУМА УЗВИШЕНИ ПОДЛУМ		
ИМЕ РАНИЈЕ ГЛУМИЦЕ ГАРДНЕР				ОЗНАКА ЕНЕРГИЈЕ ПОТРОШИТИ		ОЗНАКА ДИНАРА ЖЕНСКА ХАЉИНА	
ПРЕДЛОГ: ПРЕМА			ЈЕДНАКО СИМБОЛ АЖИТАЦИЈИ				
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПРЕОСТАЛИ ДЕО ЖЕНСКО ИМЕ						РАДИОНИЦА ЗА ПРЕГЛЕД ЛОКОМОТИВА
СПРАВА ЗА ПРАВЉЕЊЕ НОТНИХ ЛИНИЈА							
ПРВАК, ШАМПИОН			ДРВЕНИ ПЛУГ СРЖ, СУШТИНА				
ОЗНАКА НЕМАЧКЕ		ШИЉАТИ НОЖ МИРИСАВА БИЉКА					
МАШИНИЦОМ СКИНУТИ КОСУ СА ГЛАВЕ							
ЧАСОВИ					АУТОНОМНА ОБЛАСТ АТЛЕТСКИ СПОРТКИ КЛУБ (СКР.)		
13. И 25. СЛОВО ФИРИЛИЦЕ			СИМБОЛ ТАНТАЛА СКРАЋЕНИЦА ЈЕДНОГ ЕКСПЛОЗИВА			СИМБОЛ АЗОТА ТОВЉЕЊЕ СТОКЕ	
ГЛУМЦИ У ЦИРКУСУ							
СЛАНО ЈЕЗЕРО У ТУРКОЈ				ЗАШИЉЕНО ДЕБЛО ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ			
СТАРИ СЛОВЕНИ					ОЗНАКА ВАЉЕВА		

Решење из прошлог броја: платина, Ратомир, оморика, санитар, Ина, Ида, дш, кр, б, стадо, аа, тек, налити, рана, ећ, аба, оле, желатин, кимоно, Јута, ас, Атина, т, ракета, е, атари.

Везане им руке

Корупција је само једна, све остало су нијансе. **Интелигенцији су везане руке, а више се, богами, не служи ни главом.**

Да бих опстао све сам распродао, остао ми је у своји-ни још једино страх.

Радивоје Јевтић Јенки

Гласоризми

Мафија је у опасности. Власт се све више инфилтрира у њихове редове.

Светски пензионери су из тзв. беби-бум генерације. Наши из беби-бућ генерације.

Генерацијске разлике су драстичне. Једни зарађују, једни троше...

Драги Петковић

На велика звона

Ми смо увек имали само један пут, зато смо и стигли доведе.

Ко улази на мала врата, не удара на велика звона.

Ништа није тако добро да га ми не можемо упропатити.

Милан Ђурковић

РЕКЛИ СУ...

О МИШЉЕЊУ

Од два различита мишљења увек побеђује оно бучније.

Јозеф Чапек

Мислим много тога што никада нећу имати храбрости да кажем, али никад нећу рећи нешто што не мислим.

Имануел Кант

Ништа не може толико повећати душевни мир као то кад човек нема сопствено мишљење.

Георг Лихтенберг

Мишљење боли. Боли оног који мисли, боли оне против којих мора да се мисли.

Томас Масарик

Понекад је потребно више смелости да се измени властито мишљење него да му човек остане веран.

Фридрих Хебел

Задњи ВОЗ

Влада брине о старима, подмлађује стара обећања.

Нама ништа не сме да промакне. Ухватићемо задњи воз.

Идући трбухом за крухом, зарадио је – гастритис.

Зоран Богдановић

ШАРЖИЦА ШАРЖИЦА

Лековите мисли

Кад нема јефтиног брашна, мора да се ради испод жита!

Морамо да се сви вратимо раду. Само, као да су многи заборавили пут.

Бистри увек лове у мутном.

Чврста му је воља, а о самовољи да и не говоримо!

Душан Старчевић

Новчић за срећу

На путу транзиције цветају – катанци.

Бацио сам новчић у фонтану, за срећу ономе ко га пронађе.

Ову кризу смо дочекали као и претходне – на коленима.

Живан С. Филиповић